П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

„Нова пошта“ излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, недеља, 12 април 1942. Број 77

ЈЕДНА ЗНАЧАЈНА ГОДИШЊИЦА

Данашњим дан у свечаном слављу прославља не само цео Делвидек, него с њим и проширена Мађарска. За Делвидек данашњи дан је посебан датум, јер се после 23 године вратио матери земљи, која је примила у наручје своје синове.

Већ данима чине се велике припреме, не само у главним градовима Ујвидеку, Зомбору и Сабадки, него и у свима мањим градовима и селима, где ће се прославити датум када је мађарска хонведска војска вратила овај крај матери земљи.

У новијој историји Мађарске 13 април несумњиво ће представљати значајан датум једног догађаја, исто онаког, као што је било и враћање осталих покрајина отцепљених Тријанонским уговором. Непрегледне народне масе од најмањих села, па до великих градова спремају се да узму учешћа у тим свечаностима, које треба да манифестују неизмерну срећу и радост Делвидека који прославља прву годишњицу у својој отаџбини.

Народности, које живе у Делвидеку потпуно схватају радост мађарског народа, који прославља ову прву годишњицу ослобођења. Оне учествују у тој радости и својим ставом желе да посведоче пуну коректност и лојалност у дубоком уверењу да ће хармоничан живот, рад и упућеност једних на друге у заједничком раду бити највећа гаранција за пуни просперитет и напредак Делвидека, најлепше и најбогатије покрајине.

На данашњи дан цео народ Делвидека учествује у прослави ове значајне годишњице. Он је свестан времена у коме живи, да отаџбина тражи од свих својих грађана највеће напоре за опште добро и бољу будућност, и вредни народ свог краја, који рад воли и поштује, одазваће се у пуној мери и савесно својим грађанским дужностима.

Проширена Мађарска са благодарношћу сећа се данас свог Регента, Њ. Превузвишености мађарског витеза г. Хорти Миклоша, који је својом мудром државничком политиком омогућио да Делвидек данас прославља прву годишњицу свог ослобођења.

„У предвечерје прве годишњице“

Уводник г. др. Рек Андора, великог жупана Сабадке у „Делвидеки Мађаршагу“

„Делвидеки Мађаршаг“ из Сабадке, посвећује првој годишњици ослобођења уводник, који је написао велики жупан Сабадке г. др. Рек Андор.

„Са душевним надахнућем и срцем препуним радости одајемо хвалу Свемогућем Богу, што је нашавши да је доста 23-годишњих патња, ослободио нас пре годину дана и вратио нас милој мађарској домовини. Прва годишњица је највећи наш празник. Сада освежавамо успомене на те значајне недеље, дане и часове, пре ослобођења, на велико узбуђење са којим смо очекивали догађаје.“

Потом се у уводнику излажу прилике под којима су за 23 године живели Мађари у Делвидеку, отцепљени од своје домовине Тријанонским уговором, као и патње, које су претрпели. Ово ослобођење у другој години светског рата и оно је поред радости донело и обавезе да сада у заједници са милом домовином поново узмемо оружје у руке и покаламо уништењу непријатеља. Морамо бити спремни на све жртве и не смемо их жалити.

У наставку г. др. Рек подвлачи значај дана Ослобођења, када ће заједнички закуцати сва мађарска срца у прослави тог историјског дана.

На крају чланка г. др. Рек одаје топлу благодарност и љубав Регенту витезу наћбањском г. Хорти Миклошу. Са гордом љубављу поздравља храбре Хонведе као ослободиоце са једном искреном и заједничком жељом за лепшу и срећнију мађарску будућност.

„Регели ујшаг“ у свом уводнику у броју од 12 априла пише, поводом прославе годишњице ослобођења Јужног Краја, између осталог и ово:

„Пре годину дана живели смо у грочничавом узбуђењу. Славом овенчане хонведске трупе прекорачиле су тријанонску границу и збризале отпор који је заостали део југословенске војске у бетонским утврђењима у Бачкој давао. У Ујвидеку је завладало свечано расположење. Становништво је јуришало на мануфактурне радње и сваки је куповао црвено, бело и зелено платно.

У свечаном тренутку ослобођења, мађарство Ујвидека положио је завет да исто онако како је за време 22 и по године робовања, сачувало своју непобитну мађарску веру, своју љубав према отаџбини и своме Регенту, исто тако и у будуће ће вршити још у појачаној мери своје дужности према својој мађарској отаџбини. Овај свечани завет прожима и отада мађарство Јужног Краја и Ујвидека које се са срцем пуним благодарности обраћа према Будимском Граду, где мудри оснивач државе Регент Мађарске управља судбином свога народа стремећи бољој, лепшој, мађарској будућности.“

Изасланик мађарске владе на данашњим свечаностима у Ујвидеку

На данашњим свечаностима у Ујвидеку присуствоваће као изасланик мађарске Владе г. др витез Бонцош Миклош, држ. подсекретар у Министарству унутрашњих послова.

Будапештански радио ће на свечаности заступати претседник, генералмајор витез г. Нараи Антал.

Свечаности ће бити преношене и на радио.

Оставка бугарске владе

КРАЉ БОРИС ПОВЕРИО ЈЕ МАНДАТ ЗА САСТАВ ВЛАДЕ ПОНОВО ПРОФЕСОРУ ФИЛОВУ

Софија, 11 априла. (МТИ) — Претседник бугарске владе, професор Филов, поднео је Краљу Борису у суботу пре подне оставку целокупне владе. Краљ је оставку примио и одмах поверио поново мандат за састав нове владе претседнику владе у оставци. Како се из поузданих политичких извора сазнаје, у бугарској влади неће доћи ни до каквих битних промена, једино ће се променити личност Министра пољопривреде, пошто су против досадањег Министра пољопривреде постојали извесних крупнији приговори. На тај начин сасвим је извесно да ће Филов још у току данашњег дана саставити реконструисану владу.

КРИПС СЕ ВЕЋ У НЕДЕЉУ ВРАЋА У ЕНГЛЕСКУ

Берлин, 11 априла. (ДНБ) — Како се сазнаје, Стафорд Крипс ће после неуспелих преговора у Њу Делхију већ у недељу пре подне кренути за Енглеску, а не у понедељак, како је то раније британска обавештајна служба јавила.

БЕРЛИН СЕ НАДА ДА ЋЕ ФРАНЦУСКА ПОЋИ НОВИМ ПУТЕМ

Базел, 11 априла. — (БТ.) Према берлинском извештају базелског „Националцајтунга“, у немачкој престоници сматрају за несумњиво да ће иступање Лавала свакако допринети новом ставу Француске. Према мишљењу Берлина, Француска сада стоји на прекретници у ужем смислу речи. Настављање двосмислене политике — наглашује се — даље је немогуће. Француска сада мора да одреди свој став у једном правцу, јер је време оклевања прошло — завршава лист свој берлински извештај.

КРИПСОВА ИЗЈАВА ПОВОДОМ НЕУСПЕЛИХ ПРЕГОВОРА У ИНДИЈИ

Стокхолм, 11 априла. (ДНБ) — Стафорд Крипс после завршених преговора са вођима Конгресне странке дао је кратку изјаву претставницима штампе у којој је између осталог изјавио и следеће: „Ми смо са своје стране све учинили да се између Енглеске и Индиске конгресне странке, као најјаче странке у земљи, постигне пријатељски споразум, али упркос тим нашим добрим намерама, претрпели смо пораз. После тога немојте да питате ко је крив за овај неуспех и задовољите се констатацијом да сам за то само ја лично крив“.

Ускоро се очекује јапански напад на Индију

Базел, 11 априла. — (БТ). Према лондонском извештају, „Базел Нахрихтена“, сви знаци указују на то да треба очекивати ускоро јапански ударац на Индију, али се ни припреме у правцу Аустралије не смеју губити из вида. У Лондону влада уверење да је опасност по Индију данас већа, него за Аустралију и да је првенствени циљ јапанских напада против Аустралије да се спрече припреме за могући напад, који би кренуо из Аустралије.

У енглеској престоници сматрају да се силе Тројног пакта у првом реду труде да се сједине. За ово је, према енглеском мишљењу најповољнија тачка Цејлон. Острво ће према томе ускоро доћи у центар ратних операција. Ово, међутим, задржава отпор Британаца и Кинеза у Бурми. Главни задатак Вевела је, према томе, да са трупама које му стоје на расположењу, даје што дужи отпор.

ЕКСПЛОЗИЈА ЈЕДНЕ МИНЕ КОД БУГАРСКЕ ЦРНОМОРСКЕ ОБАЛЕ

Софија, 11 априла. — (НШТ). Код бугарске црноморске обале у близини града Новопол, у среду је експлодирала једна пловећа мина, коју су таласи ударили о стеновиту обалу. У граду су многи прозори поразбијани од притиска ваздуха.

Начелник мађарског генералштаба путује у Италију

Будапешта, 11 април — (МТИ) Начелник мађарског краљевског Генералштаба витез г. Сомбатхељи Ференц, генерал-мајор, на позив италијанског војног вођства, путује 11 априла са мањом пратњом у Италију ,у циљу враћања будапештанске посете генералу Кавалеру, шефу италијанског Генералштаба.

Новозеландске трупе концентрисане су на турској граници

Рим, 11 априла. — (Стефани). Како се јавља из Анкаре, у Сирији су на турској граници концентрисане новозеландске трупе. Анкарски извештај даље јавља да су Енглези много Арабљана приморали на ратне радове и да са Арабљанима изводе војне радове на турско-сиријској граници.

(●)

ПОВРАТАК ЗАРОБЉЕНИКА МАЂАРСКЕ ПРИПАДНОСТИ ИЗ НЕМАЧКЕ

Будапешта, 11 априла. — (МТИ). У вези са повратком ратних заробљеника мађарског порекла из Немачке, са званичне стране јавља се следеће:

На интервенцију мађарске краљевске владе, југословенски ратни заробљеници мађарског порекла, који се налазе у Немачкој, великим делом су се већ вратили кући. Враћање кући ратних заробљеника у месецу фебруару престало је, чему су узрок биле транспортне тешкоће, али још важније је то што су поједини заробљенички логори због избијања заразних болести морали бити затворени. Према садашњим извештајима у епидемији није било жртава међу Мађарима. После дизања забране повратак кући заробљеника поново ће почети и верује се да ће се убрзо вратити заробљеници који су још тамо остали.

У колико сродници заробљеника у Немачкој до сада још нису тражили враћање заробљеника, само они нека на дописници јаве Министарству Хонведа, 21 одељење (Будапешта, V. Фалк Микша утца 9) следеће податке:

Име заробљеника, чин, грађанско занимање, место и време рођења, вероисповест, народност, место становања, ознака и број заробљеничког логора, као и име и адреса молиоца.

Они који су већ једном тражили повратак заробљеника, нека не подносе нову молбу јер би то само створило сметњу и сувишак рада, те би одужило повратак. Повратак је без плаћања икакве таксе и с тога никаквим властима не треба подносити посебну молбу нити документе, а интервенција или тражење посредовања је потпуно бесмислено и штетно.

Кроз штампу

Др. Гебелс о рационалној администрацији

„Дас Рајх“ доноси уводник из пера д-ра Гебелса, под насловом „Папирни рат“, у коме министар Рајха истиче познату чињеницу да су Немци вештаци у организовању, али да понекад у томе претерују.

„Ми не можемо себи да претставимо уредан живот без организације, па зато често организујемо не само оно што се безусловно мора, него и оно што се још може организовати. А у томе лежи грешка“.

„Многи људи у ратноме раду — пише д-р Гебелс — **вуку за собом још много баласта из мировног доба, уместо да развију иницијативу, добацују се међусобно папиром. Једна хитна ствар се још никако не решава тиме ако се партнеру своме напише о томе писмо. Много се брже долази к циљу кад се узме у руке телефонска слушалица, па се о спорноме предмету измењa неколико пријатељских речи, и донесе тако одлука. То уштеди времена, труда и једа, и убрзава радни процес“.**

Подвукавши да се и у немачкој партиској борби никад не би дошло до победе да се стално „јахало званично кљусе“, а да се хартија трошила понајвише само на новине, летке и плакате, д-р Гебелс пише:

„Данас, у ратовању, морамо слично да поступамо. Што не доприноси победи, неважно је и мора се одбацити. Гломазност је непријатељ сваког успеха. Формулари и упитни табаци морају се свести на што мању, разборито меру“.

„Радите брзо, тачно, поуздано и без много околишања. Немојте се правити важни са вашим малим или већим бригама, јер вас нико не жали, пошто сви сносе исто. Немојте ратовати с папиром. Одбаците све што не води к победи. Једном речи: што сте пре давали миру, што је миру припадало, то данас давајте рату, што рату припада“.

*

„Пестер Лојд“, у осврту на посету америчких високих војних личности у Лондону, цитира чланак у лондонском „Тајмсу“, под насловом „Одлука од највећег значаја донесена у Лондону и Вашингтону“, у којем се каже: „Изненадни лет који су предузели амерички шеф генералштаба Маршал и шеф савезничког Савета за ратну производњу Хопкинс даје наслућивати да су у току разговори за остварење планова које су раније израдили Рузвелт и Черчил. Све већи захтев о успостављању другога фронта у Европи мора се испунити ма по коју цену. Сада је дошао тренутак да се покуша огроман ризик, да би се отклонила опасност“.

У вези са питањем са које би стране овај намеравани англосаксонски фронт имао доћи, даје „Пестер Лојд“ следећа расматрања:

„С југа тешко да ће тако шта следовати, Средоземно море данас никако није више подесан простор за англосаксонске офанзивне планове. Британском ратном вођству спрема само одржавање њихових досадањих тамошњих позиција једну нерешиву задаћу. На француској западној обали покушани су додуше мали препади, али је тешко поверовати да ће други фронт тамо бити постављен. Вероватнији се чини покушај на крајњем северу, о којем се већ месецима говори. С те стране се бар теориски може успоставити непосредна веза са Совјетском Унијом. Али, немачки генералштаб и овде је већ предузео своје мере, и ако би се такав план остварио, он на немачкој страни тешко да ће већ проузроковати изненађења“.

*

„Регели Мађарорсаг“ доноси од свога берлинског извештача: „Надлежни фактори у Вилхелмштрасе још не заузимају став у вези са положајем у Индији, међутим поновно тумаче како су се својевремено разумеле њихове изјаве: „Крипс ће претрпети бродолом“. Установљавају да то није требало разумети тако као да Крипс неће постићи никакав резултат. Као што је својевремено и Наполеон умео у Немачкој да сакупи присталица за такозвани „Рајнски савез“, тако ће и Крипс нешто постићи, међутим то нешто — наглашује се — не поклапа се са оном политичком идеологијом која живи у души индиског народа, с погледом на властиту будућност“.

„Немачки меродавни фактори — пише „Регели Мађарорсаг“ и даље остају при скептичкоме гледању на ствар, при чему се ослањају на чињеницу да док је Крипс у четвртак чинио врло оптимистичке алузије, отада је и он сам постао резервисан, што је знак несигурности. У тој околности ваља гледати и утицај најновијих јапанских успеха, развој на Филипинима и последице јапанских поморских успеха, што све утиче на оне индиске групе које се још нису коначно одлучиле“.

„Тајмс“ о доласку Маршала у Лондон

Лондон, 11 априла. — (НШТ). Под насловом „У Лондону и Вашингтону донета је одлука од велике важности“, „Тајмс“ пише следеће:

— Авионски пут америчког шефа генералштаба Маршала и Хопкинса, који је извршен у пратњи претставника америчке војске, флоте и ваздухопловства, допушта да се верује да се воде разговори о остварењу таквих планова, које су раније Рузвелт и Черчил израдили. Захтев о другом европском фронту, који се све више поставља, треба по сваку цену испунити. Дошло је време да се упустимо у подухват скопчан са великим ризиком у циљу отклањања опасности.

Војна снага Индије

У данашњем тешком стању у коме се налази, зарађена Енглеска упућена је у највећој мери на војнике. Већ 1934 могла је Индија са тадањих 364 милиона становника претстављати позамашну резерву у људском материјалу са гледишта ратовања. У државама са густом насељеношћу као што је Индија, годишње 1% долази у обзир као војни обвезник што значи у Индију се на регрутацију могу извести сваке године 3.6 милиона младића, од којих су најмање 70%, дакле 2.5 милиона, способни за војну службу. Да се Енглеска већ 1939 споразумела са Индијом, располагала би данас већ са војском од 2.5 милиона, а поред тога налазила би се још 2.5 милиона регрута под обуком.

Претставимо, међутим, да би енглеска влада ову војну снагу из Индије искористила у истој размери као и у самој Енглеској и да је то учинила још за време првог светског рата. Према једној статистици, ратне припреме Енглеске заснивале су се на искоришћавању 5.5% становништва што никако није повољна размера ако се има у виду да је Француска пре овога рата искористила 10.75%, Пољска и Румунија 11%, Италија 11.84%. Ради оријентације треба подвући да је бивша аустроугарска монархија у августу 1914 са војском која је износила 4% њене народне снаге пошла у рат, што је и тада већ значило мало. Да је Енглеска као у прошлом рату искористила размеру од 5 и по од сто при врбовању војника у Индији она би данас располага са више од 20 милиона бораца и тако би била у могућности да одбрани Бурму, па чак и Британску Малају од јапанских напада.

Међутим, Енглези су у Индији у мирно доба одржавали најамничку уређеничку војску од 160 хиљада војника, од којих је обучена резерва износила свега 34 до 35 хиљада бораца, дакле, ни 1% од војне снаге коју би Енглеска могла у тој земљи створити. Иако се може претпоставити да се индиска војска од 1939 повећала, ипак је извесно да то повећање није довољно, што најбоље доказују чињенице из овога рата, а нарочито велики губици Енглеза у борбама у Бурми.

Данашња ситуација је таква да Индија која је за време прошлог рата према скромним могућностима ипак давала војнике Енглеској за азиски и европски фронт, данас апсолутно није у стању да то учини, пошто је сама упућена на помоћ белих и колонијалних трупа Велике Британије за одбрану сопствене територије, а нарочито источне границе.

Није дошло до споразума у Њу Делхију

Конгрес одбио предлоге енглеске владе

Берлин, 11 априла. — (ДНБ). Немачка телеграфска агенција је у петак донела вест из Њу Делхија према којој је између Енглеске и Индије дошло до споразума. Како се касније испоставило, ова вест је била преурађена. Француска агенција ОФИ у суботу у подне јавила је следеће из Њу Делхија:

— Објављена је у јавности одлука извршног одбора Индиског конгреса према којој одбор не може да прими предлоге британског ратног кабинета. Енглеска обавештајна служба доноси изјаву Крипса ,коју је он дао после одговора Конгреса. Енглески опуномоћеник је рекао да одговор Конгреса указује на то да индиски народни конгрес није вољан да прими енглеске предлоге.

СЛОБОДНА КУПОВИНА СЕМЕНА ЗА СЕТВУ

Будапешта, 11 априла. — (МТИ). Обзиром на важне пролећне радове Министарство пољопривреде обраћа пажњу пољопривредницима на то да на основу потврде надлежног општинског поглаварства ма који привредник може слободно на територији дотичне жупаније куповати од својих другова семе за сетву кукуруза, зоби и кромпира.

Поводом прославе прве годишњице ослобођења са патриотским одушевљењем поздрављa сваког становника Јужног краја, који се вратио своме завичају

УПРАВА ЛЕКОВИТОГ КУПАЛИШТА ХАРКАЊ А. Д.

Велики жупан Бач-Бодрошке жупаније др. Лео Деак примио је изасланике Срба из Зомбора у вези са приступањем Срба у МЕП

Зомбор, 10 априла. — Данас пре подне примио је велики жупан Бач-Бодрошке жупаније, г. др. Лео Деак, који је уједно и претседник МЕП-а целе Жупаније, депутацију Срба из Зомбора. Ова депутација имала је задатак да у име Срба саопшти великом жупану спремност Срба да заједнички сарађују у МЕП-у, молећи га уједно за обавештење о ставу МЕП-а према Србима на свима пољима делатности, а исто тако и о самом програму странке.

У овој депутацији Срба били су гг. Миливој Петровић, велики жупан у пензији, др. Сима Тапавица, др. Сима Рацић, др. Коста Николић, Стеван Макарић, Никола Радојевић, др. Федор Коњовић и Ђорђе Цвејанов. Како велики жупан г. др. Деак тако и чланови депутације свестрано су изложили своја становишта поводом свих актуелних питања.

По узајамној измени мисли, велики жупан г. др. Лео Деак замолио је чланове депутације да своје погледе, које су приликом све аудијенције изложили, њему изложе у виду меморандума, и то у најскоријем времену, како би био у могућности да тај меморандум достави надлежном министру. — Израду овог меморандума чланова депутације поверили су члану депутације г. др. Сими Рацићу, који ће — како смо обавештени са меродавног места — цео меморандум израдити у сарадњи са осталим члановима и већ почетком идуће недеље предати га великом жупану.

Српски живаљ са великим интересовањем прати ову акцију, желећи да и на овај начин приступи конструктивној сарадњи.

16 априла биће артилериско бојно гађање код Ујвидека

Шеф полиције надсаветник г. др. Зомбори издао је следеће саопштење за грађанство

16 априла у 7 часова ујутру артиљерија Хонведа одржаће на источном делу Темеринског пута, а на северу од Францовог канала, гађања са бојним мецима. На одређеним местима стајаће војници чувари. Осим тога ће се опасна места означити црвеним заставицама. На подручју где ће се вршити вежбе гађања за време трајања вежби забрањено је свако пролажење и саобраћај. Они који станују на томе подручју где ће се бојно гађање вршити, дужни су ово подручје напустити 16 априла, до 7 часова изјутра. Они који до 7 часова изјутра то не буду учинили сносе сами одговорност за несрећу која се евентуално буде десила.

Упозоравам грађанство да се тачно придржава упутства која буду издавале војне власти. Даље се упозорава да топовски меци који нису експлодирали и после дужег времена претстављају опасност по живот, што значи да се никако не смеју дирати. На подручју гађања не сме се ни онде залазити где нема војника чувара, а где су намештене заставице које означавају место опасности. Све оне ствари које се на подручју гађања налазе као телефонске инсталације, рампе, таблице за ознаке итд. су власништво државног ерара и не смеју се однети нити се смеју кварити. Они који би то учинили не одговарају само кривично него сносе и пуну материјалну одговорност.

Важно је да свако ко би нашао неексплодирани метак место његовог положаја означи било каковом ознаком и не дирајући га одмах извести војне власти или полицију. Онај који нађе такав метак и случај пријави властима добиће награду.

Извештај немачке Врховне команде

Немачка Врховна команда саопштава:

На Полуострву Керчу, после потпуног слома непријатељских напада и његових великих губитака 9 априла, није било значајнијих ратних догађаја. Број уништених тенкова повећао се на 72.

На обали Црног мора немачки борбени авиони бомбардовали су совјетске лучке уређаје и пуним погоцима оштетили два већа трговачка брода. На средњем сектору Источног фронта уништили смо више непријатељских група. У току успешног продирања немачких трупа непријатељ је претрпео тешке, крваве губитке.

На северном сектору фронта уништили смо јаке совјетске нападе помогнуте тенковима.

У Лапонији немачки алпинци, заједно са финским одредима, заузели су јако изграђене непријатељске базе.

Пред северном норвешком обалом једна совјетска подморница наишла је на немачку мину.

У Северној Африци, северно од Тмимма одбили смо слабије енглеске одреде. Непријатељ је изгубио већи број заробљеника. Борбени и ловачки одреди, са добрим успехом, напали су енглеске логорске положаје и концентрацију моторних возила у Мармарици, бомбардовали пустињску железницу, као и неке непријатељске везе са позадином.

Ваздухопловство је наставило са великим нападима против Малте. Немачки ловци су у ваздушној борби оборили 17 енглеских апарата.

Немачке подморнице непосредно пред источном обалом Америке потопиле су 12 непријатељских бродова са укупно 94 хиљаде тона, међу којима 4 велика тенк-брода.

Немачки ловачки апарати су изнад Канала и Норвешке обале јуче оборили 7 енглеских апарата у ваздушним борбама.

Одреди енглеских бомбардера прошле ноћи предузели су узнемиравајуће нападе против западне и северозападне Немачке. Ноћни ловци и противавионска артиљерија оборили су 12 апарата.

ПАЛАС

Самртна игра

Одличан мађарски драмски филм 7

Лазар Марија, Ураи Тивадар

АПОЛО

Рат на Истоку

борба силе осовине против бољшевизма

ОДЕОН

Увозити забрањено!

Behajlani tilos!

Одличан мађарски шаљиви филм

Шимор Е, Киш М, Васари П., Биличи Т., Рајнаи Г, Латабар К.

РЕКС

Гусарска љубав

Узбудљиви италијански пустоловни филм са најбољим италијанским гиумцима

НОВЕ ОДРЕДБЕ У НЕМАЧКОЈ У ВЕЗИ СА РАТНОМ ПРОИЗВОДЊОМ

Берлин, 11 априла. (ДНБ) — У вези са расподелом важних сировина материјала и производа донете су следеће нове одредбе:

1. Ко намерно да лажне податке о потребним или запосленим радним снагама, о требовању сировина важних за ратну производњу, материјала, производа, машина или средстава, или о резервама, и тиме доводи у опасност покриће потребно за ратну привреду, биће кажњен робијом, а у нарочито тешким случајевима, ако је нанета штета ратној привреди, смрћу. Сем тога, могуће је изрећи и новчану казну до неодређене висине. У мање тешким случајевима затвор или неодређене висине новчана казна или и једно и друго. може се изрећи.

2. Ко у смислу тачке 1. давањем лажних података буде пре изрицања казне за наведена дела окривљен још за неко дело, биће ослобођен а ако после изрицања те казне у року од три месеца исправи лажне исказе. Ово се не односи на оне случајеве ако је против извршиоца дошла пријава или ако је покренута истрага против њега.

3. У смислу ове тачке кривична истрага се може покренути само на захтев Министра за наоружање и муницију.

У смислу тачке 5. три недеље после објаве ове уредбе она ступа на снагу. Уредба важи за целу територију Рајха и Генералног гувернмана.

ВЕСТИ

— **Недеља у св. Алмашкој цркви.** Служба божија почиње у 10 часова, пева хор Ратарског музичког друштва под управом г. Милоша Башића.

— **Државни секретар Иштван Антал** заступаће на недељној прослави у Сабадки владу. Г. Антал стиже преподневним возом и зато свечаности у Сабадки почињу у 10.30 часова, а не у 10 како је раније јављено.

— **Позив члановима „Невена“.** Позивају се сви певачи „Невена“ да дођу на пробу, која ће се одржати у уторак 14 априла у 7 часова у вече у друштвеним просторијама. Истовремено треба да дођу бивши чланови-певачи. — Диригент.

— **Земљарину малопоседника надокнадиће и ове године државна каса.** Према најновијој наредби Министарства пољопривреде, државна каса надокнадиће и ове године земљарину малопоседника. Ову повластицу уживаће они малопоседници код којих чист приход по катастарском јутру не износи више од 100 златних круна и они виноградари код којих пољопривредни и виноградски чист катастарски приход заједно не премаша 200 златних круна. Утврђено је да ја државна каса у току 1940 малопоседницима на име земљарине надокнадила преко 10 милиона пенга, што значи скоро четвртину укупног прихода од земљарине. Овом мером влада жели да помогне сталежу малопоседника.

— **Строга казна за неплаћање минималне наднице.** Полициски суд у Коложвару осудио је на 1600 пенга казне сопственика аутобуса Шандора Коратина зато што своме шоферу Сечу није хтео да плаћа минималну надницу.

— **Окружни суд у Зомбору** осудио је Фолвајтер Хенрика из Ујсиваца ради тога што је сапун продавао изнад утврђене максималне цене. Фолвајтер је осуђен на 7 месеци затвора, 100 пенга казне, и 200 пенга новчане накнаде.

— **Због пада девојчице под трамвај мајка хтела да изврши самоубиство.** У центру Престонице трамвај је прегазио осмогодишњу ученице Веру Абелес када је хтела да претрчи преко улице. Њена мајка чувши за трагедију своје ћерчице покушала је да изврши самоубиство тровањем. Са тешким повредама пренета је у болницу.

— **Опасно је са запаљеном лулом лећи у постељу.** Земљорадника Јаноша Нађа из Калова нашли су суседи мртвог. Његово тело је било унакажено опекотинама. Истрагом је утврђено да је Нађ трештен пијан легао у кревет са запаљеном лулом. Жеравица из луле се просула на одело, које се запалило, те ај изгорео.

— **Службено саопштење.** Градоначелник сл. и кр. града Зомбора издао је објаву којом позива све власнике косачица, да безусловно своје пољопривредне справе доведу у исправно стање и да се код града пријаве, како би се званично могло установити колико косачица има и колико је евентуално још потребно набавити, обзиром на недостатак људске радне снаге. И ово је једна од далекосежних мера надлежних у вези са обрађивањем наших плодних њива.

— **Ноћни излет берберског помоћника завршен затвором.** У јануару прошле године будапештански берберски помоћник Туидар кренуо је око поноћи таксијем у околину Престонице. Шоферу је на име предујма дао 20 пенга. Али тек што се ауто мало удаљио од Престонице Туидер је зауставио шофера и тражио новац натраг, рекавши да не жели даље да се вози. Пошто се шофер опирао, берберски помоћник се ухватио за цеп као да је хтео да извади револвер, што је шофера, наравно, уплашило, те је вратио новац. Али исте ноћи поднео је пријаву против свог **ноћног путника због уцене. Туидар се пред судом бранио да је био тотално пијан и да се ничега не сећа. На основу исказа приватног тужиоца и дежурног полицајца, суд је берберског помоћника осудио на шест месеци затвора.**

— **У Мађарканижи је избио пожар у фабрици стакла г. Дајча.** Пожар је наступио на тај начин, што је стари радник Сечеи после паљења луле бацио још горућу шибицу у каучук. Ипак брзом интервенцијом спречено је ширење пожара. Према процени шкета се цени на око 4.000 пенга.

Обезбеђење пољопривредне обраде свих јавних терена

У интересу што потпунијег искоришћења свих слободних јавних земљишта за пољопривреду, Министар унутрашњих послова издао је наређење свим подручним властима, у коме се каже да витални интереси земље, у борби народа, изискују што интензивнију и обилнију пољопривредну производњу. Да би се то достигло, имају се искористити сва слободна и неупотребљена земљишта, без обзира, да ли она престављају приватни посед, или су власништво неке самоуправе.

Самоуправе треба да даду пример свима на тај начин што ће привести корисној пољопривредној култури све терене који су слободни и неискоришћени, па што више и површине које се налазе у унутрашњости градова, као и паркови. Нарочито терени у интравилану погодни су за засејавање кухињским поврћем, које је од особите важности за исхрану грађанства.

На крају наредбе Министар унутрашњих послова упућује нарочито градове и општине да ово што хитније изврше, као дужност, која је у данашњим ванредним приликама на првом месту.

На дан прве годишњице ослобођења срећни и радосни, са патриотским одушевљењем поздрављамо становнике Јужног Краја и са љубављу очекујемо њихов долазак у најстарије мађарско ходочашће, у Мариађид пешке, колима или возом
ПАРОХИЈА ФРАНЦИСКАНСКОГ РЕДА, МАРИАЂИД

— **Пољопривредници добијају допунску цену за кромпир продат у јесен прошле године.** Савез за земаљску трговину кромпиром и Мађарски савез за извоз кромпира исплаћиваће допунску цену оним произвођачима који су свој кромпир било драговољно, било путем тражења, на основу листа за куповину кромпира, између 12 октобра и 6 децембра 1941 продавали. Према овлашћењу Министарства пољопривреде, допунске цене су одређене према врсти и у метарским центама. Почев од 14 априла ове допунске цене исплаћиваће савез друштава пољопривредних произвођача, преко својих експозитура. Крајњи рок за пријаву у вези са овом исплатом је 15 мај 1942.

— **Исправка.** Шофер аутобуса Галик Лајош, у вези са нашом вести у јучерашњем броју о саобраћајној несрећи на путу за Сентамаш, посетио нас је у редакцији и замолио да исправимо нашу јучерашњу вест утолико, што се ни њему, ни некоме од путника, није десила никаква несрећа. Аутобус је приликом заобилажења сељачких кола, скренуо са друма и слетео у јендек, али никоме се ништа није десило, нити је аутобус оштећен.

На дан прво годишњице ослобођења са патриотским одушевљењем поздравља становнике Јужног Краја, који су се вратили своме завичају
УПРАВА ВРЕЛНОГ ЛЕКОВИТОГ КУПАЛИШТА

Прецизне брзе и елегантне израде свих кожних галантерија врши
Ташнарско-кофер-ниска радионица ТРЕБИЋ ЈОВАН УЈВИДЕК Успенска ул. 9.

— **Окружни суд у Зомбору** расправљао је по пријавама против Ламбех Хенрика, Слепчев Душана и Банхоф Павла, сивачких месара, који су продавали телеће месо изнад утврђене максималне цене, и то са 10 филера скупље. По извршеном ислеђењу суд је установио да су Слепчев и Банхоф криви, те их је казнио са по 50 пенга свакога, док је Ламбеха оваке казне ослободио.

Поводом прве годишњице ослобођења, са патриотским одушевљењем поздрављамо становнике Јужног краја, који су се вратили своме завичају
Подрумарска задруга произвођача вина
из околине Сексарда, која се налази под државним надзором.
Сексардска биковска крв вреди више него лек,
Ко ту течност пије, доживеће дуги век!

— **Јефтин пекмез у Сабадки.** Министарство је поново дозначило јефтини пекмез за Сабадку. Стигло је 150 сандука, свега 1.500 кила. Сваки грађанин може да добије на куповну књигу 20 дека по особи, по цени од 2.30 по кили.

— **Основано удружење таљигаша у Ујвидеку.** У Ујвидеку је основано Удружење кочијаша са таљигама и воловским колима. Конституциону скупштину отворио је Бечкехази. После прихватања друштвених правила, изабрано је следеће часништво: претседник Ференц Петер, правни саветник г. др. Густав Жолдош, адвокат, перовођа Пал Дудаш, потпретседници Петер Сабо и Имре Тот, благајници Андраш Тот и Лајош Ковач, контролори Ђерђ Абрахам и Мартон Киш, чланови рачуноиспитачког одбора: Михаљ Лацко и Шандор Нађ, чланови управе: Балинт Варга, Беренц Печи, Лајош Шереш, Адам Пап, барјактари: Гергељ Немет и Јанош Шарвари. Редовни чланови управног одбора: Андраш Борбаш, Пал Чор, Михаљ Визи, Јожеф Штефулик, Лајош Ач, Михаљ Мијавец, Јанош Данко, Кароль Сабо, Михаљ Киш, Имре Балог.

— **Појачање бразилијанске војске.** Бразилијанска влада закључила је да појача бројно стање бразилијанске војске. Народ се позива да се, обзиром на озбиљан положај у свету, држи тако као да Бразилија већ ратује.

У ПАЖЊУ РАТНИХ ИНВАЛИДА!

Позивамо све другове да се појаве на свечаностима поводом ослобођења, која ће се одржати 12 априла у 9 часова пре подне. Скуп у црквеној порти католичке Катедрале. — Управа Удружења ратних инвалида. 541

— **250 нових уличних назива у Софији.** У бугарској престоници добило је нове називе 250 улица. Нови називи су, у великој већини, имена немачких, талијанских и јапанских истакнутих војних заповедника.

— **Ко је убио пачерског трговца?** Почетком ове године, као што је познато, непознати разбојници су убили секиром Јожефа Шаша, познатог трговца свиња у Пачеру као и његову жену, затим су им стан опљачкали и украли 5.600 пенгова што је Шаш добио у очи тога дана за свиње. Жандармерија је недавно на пријаву сина убијеног трговца, Шандора Шаша, трговца гвожђем, ухапсила због крађе његовог намештеника Кароља Јоа. Јо је ухваћен у Сегеду и том приликом је признао крађу. Спроведен је у судски затвор у Сабадки. Овде је на саслушању рекао да је паре украо из једног скровишта у које је те паре сакрио Шандор Шаш. Истражном судији је било сумњиво зашто је Шаш сакрио паре од самога себе, па је наредио његово хапшење, јер је већ и раније пала на њега сумња, да је он убио своје родитеље, како би дошао до њихових пара. Шаш је ухапшен и на саслушању је тврдио да је потпуно невин. Брани се тиме, да је он веома слабе снаге и не би могао да убије своје родитеље, али је признао да је живео у лошим односима са својим оцем. Истрага се наставља.

КОВАЧ ФАРБА И ЧИСТИ
УЈВИДЕК, Мусолини Б. ут 25 578 II Ракоци Ф. ут 36

УДРУЖЕЊЕ ТРГОВАЦА САЗВАЛО ЈЕ СКУПШТИНУ ПО ПИТАЊУ ТРИКОЛОР САВЕЗА

Удружење трговаца у Ујвидеку упутило је позив свим својим члановима, а осим тога свим народним посланицима и члановима Горњег Дома из Делвидека, претставницима трговачких и занатских удружења, свим подружницама савеза Барош — да путем својих делегата буду заступљени на великој скупштини, која ће се одржати у уторак 14 априла у великој дворани Трговачког дома у 2 и по часа по подне.

На дневним реду скупштине је претрес питања Триколор Савеза и заузимање става по овом питању. У понедељак, 13 априла у 3 часа по подне, одржаће се у Удружењу трговаца претконференција ради утврђења дневног реда скупштине и нацрта резолуције. И на ову претконференцију доћи ће позвани делегати, а истовремено и изасланици Сегединске трговачке и занатске коморе и стручњаци из материнске земље, који су познаваоци питања Триколор.

Поводом прве годишњице ослобођења, са патриотским одушевљењем поздравља и мађарском гостољубивошћу очекује становнике Јужног Краја

УПРАВА ЛЕКОВИТОГ КУПАЛИШТА ШИКОНДА

— **Ципела запела међу шине — локомотива отсекла ногу.** Возовођа Егервари хтео је на железничкој теретној станици да претрчи испред једне локомотиве, али му је при том ципела запела између шина. Иако је машиновођа све учинио да заустави локомотиву, огромни точкови прешли су преко ноге несрећног човека, коју су у корену пресекли. Егервари је приликом преноса у болницу умро.

— **Мађарска има 3038 акционарских друштава.** Према најновијој статистици, после повећања државне територије, али без источних и јужних крајева, у Мађарској је било прошле године 3040 акционарских друштава. Почетком ове године осам акционарских друштава је обуставило свој рад, а шест нових пријавило, тако да сада њихов укупни број износи 3038. Ликвидирана акционарска друштва махом су у провинцији радила.

— **Упозоравају се сви бивши општински и бановински пензионери,** без обзира где станују, који пензије добијају од мађ. кр. Централног таксеног уреда да своје евентуалне промене стана (варош, општина, улица, број куће, последња пошта) писмено пријаве мађ. кр. Централном таксеном уреду, Будапешт I град, и то на тај начин да те пријаве уреду стигну најдаље до 5 прошлог месеца пре промене стана, како би се пензије могле благовремено послати на нову адресу.

— **Др. мед. Владислав Фрајнд,** специјалиста за ухо, нос и грло у Ујвидеку, од 12-ог до 19-ог о. м. не ординира. 564

— **Број становништва у Канади.** Према последњем попису становништва, број становништва у Канади износи 11.4 милиона. Године 1931 било је равно милион становника мање.

— **Бивша Дунавска бановинска штедионица и Хипотекарна банка до даљег не плаћају своја дуговања.** Влада је издала две наредбе од велике важности у вези са регулисањем послова бивших југословенских новчаних завода у Јужном Крају. Према једној наредби Дунавска бановинска штедионица и њене филијале на присаједињеној територији Јужног Краја до даљег наређења министра финансија нису дужне да исплаћују своја дуговања настала пре или после доношење ове наредбе. Према другој наредби предвиђају се мере за пословања Југословенске краљевске хипотекарне банке у Мађарској. Према тој наредби послове ове банке до даљег наређења обављаће Народни кредитни завод, а банка није дужна до даљег наређења Министра финансија да врши исплате.

— **Промет у будапештанским купатилима расте.** Према сада објављеним статистичким подацима, 37 престоничких јавних купатила посетило је прошле године свега 4,747.918 особа, према 3,737.360 особа у претпрошлој години. Саобраћај у лековитим купатилима износио је 1941 године 2,829.965 особа, близу пола милиона више него у години 1940. Премда се број станова са купатилима, услед нових зграда, у Престоници стално повећава, порастао је минуле године и саобраћај у парним, термалним и другим купатилима, што се тумачи тиме да многи поседници приватних купатила, услед недостатка огрева, посећују јавна купатила.

— **КРЗНАРСКА РАДЊА Ковач Јосиф** налази се сада у **Ракоци Ференц ул. 26.** 482

— **Концерт италијанског виртуоза Мацакуратиа.** Славни италијански виртуоз виолин-челиста Бенедето Мацакурати, налази се на турнеји по Мађарској, по заједничком позиву Италијанског културног завода и Делвидешког конзерваторијума. Мацакурати је већ раније у многим већим мађарским варошима, као и многим европским престоницама пожњео сјајне успехе својом заиста уметничком свирком. Он је ученик познатог талијанског музичара Франческа Ђерета и професор Кр. италијанског конзерваторијума у Торину, који носи има Вердиево, где заузима катедру за виолин-чело. Мацакурати је познат у кругу љубитеља музичке уметности у целој Европи и по својим многобројним успелим композицијама, које карактеристише класицизам. Бенедето Мацакурати приређује 22 априла у Ујвидеку свој концерт. Тачно време почетка концерта, као и програм биће саопштени накнадно преко штампе.

У ПАЖЊУ РАТНИХ УДОВИЦА!

Умољавају се све ратне удовице да се у сопственом интересу одмах пријаве у нашој канцеларији у улици Пумера Шандора број 1. — Управа Удружења ратних инвалида. 542

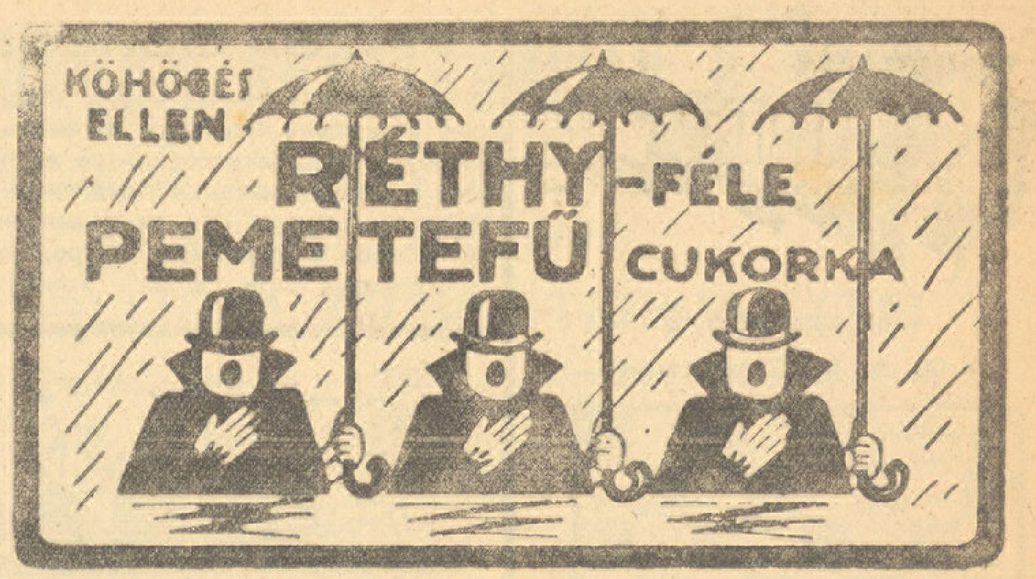

— **Једна измишљена похара.** Будапештанска полиција извештена је јуче поподне телефонски да је у кући у улици Елек бр. 4 извршена похара. Кад су полициски органи дошли у означени стан приватног чиновника Апати, 21-годишња служавка изјавила је да су, у отсуству њеног господара, неки човек и жена помоћу лажних кључева продрли у њихов стан, претресли га и похарали, а њу закључали при одласку, те су је суседни станодавни на њену вику ослободили. При поближем испитивању, служавка се заплела у противречности, и најзад признала плачући да је целу ствар измислила, хотећи ма и тим путем да „дође у новине" и да упозна полицијску истрагу, на коју је, услед читања разних детективских романа, била врло радознала. Она ће због заваравања власти имати да одговара пред судом.

ЖЕНСКЕ БЛУЗЕ У СВИМ БОЈАМА од доброг материјала, веома јевтино код „ЛИДО", Ујвидек, Јожеф Мор улица бр. 31. 355

— **Италијански курсеви за странце у Риму и Перуђији.** Управа Италијанског културног завода саопштава, да ће се уписи за италијански кр. универзитет за странце у Риму и Перуђији вршити 20 априла. За обавештења и испуњавања упитног арка се заинтересовани могу пријављивати писмено или усмено.

РЕКО електрична МАШИНА ЗА НАВЛАЧЕЊЕ ПЕТЉИ НА ЖЕНСКИМ ЧАРАПАМА сензација Машине текстилне индустрије КЕЛЕН ЛАСЛО — Budapest, V., Csáky u. 14. Тел. 111-586. Приказивање машина између 2-6 часова по подне. 579

— **Атина има преко 6000 адвоката.** Савез атинских адвоката саопштио је да број његових чланова, који је стално у порасту, износи данас већ 6123. Атинска штампа означује овај број као страховито висок, и захтева од власти мере да се овој хиперпродукцији адвоката стане на пут.

— **Гостовање Миланске Скале у Софији.** У оквиру италијанско-бугарског културног зближавања, истакнути уметници Миланске Скале гостоваће у најскорије време у Софији. Са гостима доћи ће и чувени италијански оперски певач Бењамино Ђиљи.

Budapestiszékesfőváros idegenforgalmi hivatala
Budapest, V., Deák Ferenc utca 2.
Сва обавештења у погледу промета странаца даје бесплатно о Будапешти и о мађарским градовима у провинцији

Становнике Јужног Краја, који су се вратили своме завичају, на дан прве годишњице ослобођења са патриотским одушевљењем поздравља

МЛЕКАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ АДАМА КЕСЛЕРА НЕМЕТЂОЉ

— **Број рођених и умрлих у престоници.** Према извештају главног физиката, број рођених у Будапешти у месецу марту износио је 2100 (према 1752 у претходном месецу). Смртних случајева било је у марту 1759 (у фебруару 1567), од којих је од заразних болести умрло 235 особа, од рака 161, од болести живчаног система 114, од органских срчаних болести 170, од скречавања артерија 68, од запаљења плућа 141. 82 особе умрле су насилном смрћу, и то 45 извршило је самоубиство, 31 услед несрећног случаја. Сремски лекари извршили су обавезан преглед на 2029 брачних парова, од којих је 1850 лица упућено на болнички преглед плућа, а 1876 на венеричан преглед. Занимљив је извештај физиката о добрим успесима код заштитног цепљења паса против болести бесњила. Откако се ово цепљење врши редовно по сресовима, није већ пет година констатован ни један нов случај пошког бесњила.

— **У СОПСТВЕНОМ ИНТЕРЕСУ** ваше наочаре набављајте само код дипломираног оптичара: **А. КАЗИНЦИ, Хитлер Адолф ул. 16.** 390

ЛЕПОТА 187
је највећа одлика жене, којом она одолева свој сили. Ако хоћете да будете и останете
ЛЕПИ, СВЕЖИ И ПРИВЛАЧНИ
негујте Ваше лице и тело са козметичким препаратима ЗОРА који су састављени из неутралних и нешкодљивих састојака

— **Бугарска производња ружа у кризи.** Откако је избио рат, бугарска производња ружа знатно опада, због оскудице земљишта за ову цветну културу. Чувена ружина поља у околини града Калофера све више бивају потискивана засађивањем кромпира. Овога пролећа још ће се на већим земљишним површинама засађивати ова потребна пољопривредна култура, уместо ружа.

— **Умрла у 121 години.** У једној општини Северне Аргентине умрла је једна црначка жена по имену Ексеквила, која је бесумње била најстарија жена на свету, јер је доживела 121 годину.

ПРОБЛЕМ БР. 1

— Од А. М. Бурмајстера —

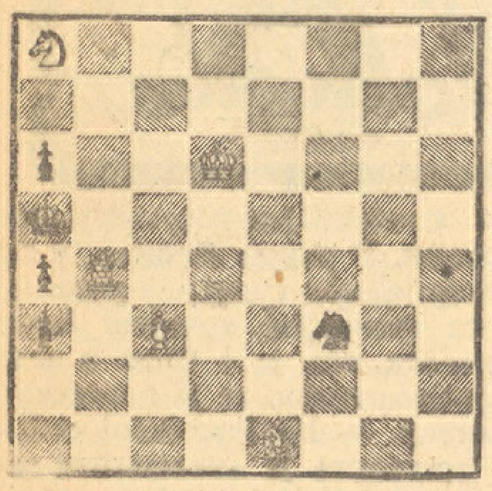

Мат у 2 потеза

Низ проблема које ћемо редовно доносити у шаховској рубрици, отпочињемо горњим лаким, угодним двопотезњаком старије школе.

*

ПАРТИЈА СА МЕЧА ЛАСКЕР — КАПАБЛАНКА

Недавно преминули бивши светски шампион Хозе Раул Капабланка играо је, у пролеће 1921, у Хавани меч са тадањим прваком света д-ром Ласкером. После 14 одиграних партија, од којих су 10 завршене нерешено (реми) а 4 добио Капабланка, Ласкер је предао меч.

Партија коју ниже доносимо једанаеста је по реду у тој утакмици, и по речима самога Ласкера „показује стил Капабланке у врло доброј светлости: снажан, притом опрезан, тражећи чврсте положаје из којих ће лако моћи прећи у напад".

У партији је беле фигуре водио Капабланка, црне Ласкер.

1. d4, d5; 2. Sf3, e6; 3. c4, Sf6, 4. Lg5, Sd7; 5. e3, Le7; 6. Sc3, 0—0; 7. Tc1, Te8; 8. Dc2, c6; 9. Ld3, d:c; 10. L:c, Sd5; 11. L:e7, T:e7; 12. 0—0, Sf8; 13. Td1, Ld7; 14. e4, Sb6; 15. Lf1, Tc8; 16. b4, Le8; 17. Db3, Tc7; 18. a4, Sg6; 19. a5, Sd7; 20. e5, b6; 21. Se4, Tb8; 22. Dc3, Sf4; 23. Sd6, Sd5; 24. Da3, f6; 25. S:e8, D:e8; 26. e:f, g:f; 27. b5 (!), Tc8; 28. b:c, T:c6; 29. T:c6, T:c6; 30. a:b, a:b; 31. Ta1, Dc8; 32. Sd2, Sf8 (?); 33. Se4, Dd8; 34. h4, Tc7; 35. Db3, Tg7; 36. g3, Ta7; 37. Lc4, Ta5; 38. Sc3, S:c3; 39. D:c7, Kf7; 40. Dc3, Dd6; 41. De4, Ta4 (?); 42. Db7†, Kg6; 43. Dc8, Db4 (?) 44. Tc1, De7; 45. Ld3†, Kh6; 46. Tc7, Ta1†; 47. Kg2, Dd6; 48. D:f8†.

Црни предаје.

Ласкер додаје к овој партији: „И ја је нисам играо рђаво, сем последњег дела. Тада сам подбацио, вероватно подлегнувши утицају климе. Али овим не желим смањити заслуге Капабланке, јер он ми је поставио проблеме чија је тежина била довољна да заморенога потпуно онеспособи — а више није могао из положаја да извуче".

*

ИНДИСКЕ ШАХОВСКЕ ИЗРЕКЕ

Избегавај уображене шахисте, — они не знају да не умеју играти.

Помози увређавнима, — они знају да играју слабо.

Поштуј скромне, — они не знају да су јаки играчи.

Следуј шаховским мудрацима, — они знају да умеју играти.

*

ШАХОВСКИ ХУМОР

— Можеш да ми завидиш, пријатељу. Ја сам у своме животу потукао два светска шампиона, у шаху и у боксу.

— Није могуће!

— Да, да, на поштену реч. Шмелинга сам потукао у шаху, а Ласкера сам победио „нок-аут".

КУРА ЗА ОБНОВУ

У латинским земљама метод „Лавато де организмо" показао се као успешам у погледу чишћења организма. Као резултат ове куре црева, жуч и мокраћни канали ослободе се непожељних твари, даље, освежава се проба и измена материје, шта више нестаје и прекомерног таложења масти. Мађароки лекари код ових лековитих кура такозване обнове прописују да се кроз 4—6 недеља ујутро, на таште, узима чаша лековите воде са глауберовом соли „Мира". Упитајте вашег лекара. 450

Филмска метропола из Холивуда пресељава се у Чикаго

Јапански ваздушни напади довели у опасност рад светске филмске централе

Услед учесталих јапанских ваздушних напада на западну обалу Америке, живот у филмској метрополи Холивуду у знатној мери је укочен. Филмски стручњаци у Америци забринути су због тога, и сада се баве мишљу да се филмски студији из Холивуда преместе са обале Тихог Океана, на место које је мање изложено опасности од ваздушних напада.

Као што је познато, производња филма спада у ред оних индустриских грана, које су изложене максималној опасности од пожара. Обзиром да се материјал, који се употребљава за израду филмова, махом узима од таквих супстанца, које се лако запаљују, у Холивуду, овом земаљском рају, у коме досада нико није помишљао на то да ће пожар рата захватити и њега, влада данас право очајање. Интересантно је, да ни у студијима, ни у приватним кућама у Холивуду не постоје склоништа за случај ваздушних напада. Опасност је тим већа, што се у филмским фабрикама и данас налазе огромне количине бензина, филма и других лако запаљивих материја. У случају ако би непријатељ на Холивуд бацио запаљиве бомбе, не би се могло ни замислити, како да се угаси пожар, који би изазвао овакав ваздушни напад.

Положај Холивуда, као центра америкашке филмске производње, отежава и недавно објављена наредба владе, према којој се сваки страни држављанин мора удаљити на 160 километара од западне америчке обале. Ово је стварно значило за Холивуд тежак удар, пошто је позната ствар, да су већина глумаца, режисера, продуцера, филмских писаца и техничког персонала, странци.

Према обавештењима из стручних филмских кругова, вероватно је да ће америчка филмска метропола бити премештена из Холивуда у Чикаго, који је до сада био чувен само по томе, што је био легло гангстера. Већ раније је било познато, да је Чикаго све чинио да привуче к себи холивудске филмске глумце, режисере и продуцере у сврху оснивања нове филмске централе у Америци. У вези с тим, у Чикагу су већ раније били изграђени огромни студији, најмодерније уређени, а велике чикашке банке понудиле су огромне кредите предузимачима, који су имали намеру да оснују другу филмску централу у Унији.

Међутим, сви ти напори били су узалудни. Ни најлепши филмски студо на свету, ни најмодерније уређење, ни највећи капитали, нису могли да се такмиче са благим, вечним калифорниским сунцем и недогледним плавим морем.

Сада, услед ратних неприлика, Чикаго ће доживети да му се најзад оствари давнашњи сан: центар америчке велике индустрије приграбиће себи водећу улогу и на пољу производње филма.

ЛУСТЕРИ, ЕЛЕКТРИЧНЕ ПЕГЛЕ, РЕШОИ, САВ ЕЛЕКТРИЧНИ МАТЕРИЈАЛ најповољније код фирме **„Радиотон"** 185
пређе Р. Теофановић
Ујвидек, Мусолини 15, тел. 30-63

ПРОВИДЕНЦИЈА

Осигуравајуће Деоничарско Друштво Будапешт

прима осигурања против штета од пожара, провалне крађе, туче (града) несретних случајева, као и осигурања живота и дужности јамства.

ПРОВИДЕНЦИЈА је преузела у Јужном Крају од **СЛАВИЈЕ,** на основу одлуке Кр. мађ. Министарства Финансија бр. 25,814/1941 сва осигурања против штета од пожара, провалне-крађе и несретних случајева.

Филијала **Провиденција у Ујвидеку** налази се;

Thököly Imre utca 24

(у бившој канцеларији СЛАВИЈА) 494

Биљанини козметички ОДГОВОРИ читатељкама „Нове поште"

Санда, Ујвидек. — Ваш ме успех много весели, те и даље употребљавајте као и до сада Амарилас крем, који ванредно храни кожу. Најбоље ако лично дођете код мене после две недеље да видим резултат, који сте постигли и да вам дам даље савете, јер је боље да се лице лично прегледа. — Андраши ул. 2/I, десно.

Мира. — Против пега употребите за ноћ Биљана против пега масни, а за дан против пега сухи крем. Крајње је време да почнете са чишћењем лица, те у пудер ставите 1—2 кинин прашка. Кинин одбија ултраљубичасте зраке и на тај начин чува лице од новог излажења пега. Крем можете поручити преко поште: Кос Јожеф, илатсертар, Ујвидек, II Ракоци Ференц ул. 23. Биљана препарате не шаљем поштом. Биљана кремови без љуштења чисте флеке и пеге.

Нада. — Ја се не бавим кожним болестима, те се обратите на специјалисту за кожне болести. Али свакако можете прво доћи код мене на преглед, јер ја познајем болести коже, пошто сам једно време радила заједно са лекарком специјалисткињом за кожне болести. Кожу на глави ћу вам прегледати и препоручити нешто против масноће и испадања, или вас упутити на неког лекара специјалисту.

Деса. — Радује ме да вам Биљана хормон крем тако добро чини. Употребљавајте га и даље за ноћ, боре ћете сасвим изгубити, јер савршено храни кожу. За дан препоручујем вам Биљана крем од краставаца, али га стављати увек на влажно лице, после избрисати и ставити пудер. Пудера имам још у извесној количини у најлепшим нијансама у пет шест боја, ванредно финог и меканог. Можете га добити код мене или у парфимерији Кос Јожефа, I Ракоци Ференц ул. 23 (бивша Футошка улица).

Сонија. — Дођите слободно код мене, јер иако сте сељанка, треба да негујете лице и да употребљавате хранљиве кремове, а не сирћетк, који упропашћује кожу. Дођите слободно код мене, да вам лично прегледам лице и дам савет како да га негујете. Често све оно што код куће имате, као млеко, кајмак, јаја, лој, више користи лицу него најфинија помада. Савети и упутства су бесплатна за сваког. Примам од 9—12 часова пре подне и од 3—6 часова по подне.

Свака читатељка која ми пише нека приложи адресиран коверат са марком и купон „Нове поште". Питања кратка и под бројевима. На сваки број ћу одговорити. Молим опис лица, да ли је сухо, масно, нормално полумасно или бубуљичаво и годину старости. Пошто добијам силна писма, молим да будете трпљиви, јер по реду одговарам. — **Биљана, Ујвидек, Андраши ул. 2/I, десно.**

Бесплатан купон бр.

12

за преглед лица и одговор

Шетња по М. кр. народном и слободном пристаништу у Чепелу

Велики жупан и градоначелник Ујвидека и стручни референти разгледали су пристаниште и његово уређење

Како ће изгледати ујвидешко пристаниште

Директор М. кр. народног и слободног пристаништа у Чепелу витез Феликс Борнемиса позвао је великог жупана др. апатинског Петера Фернбаха, градоначелника др. витеза Миклоша Нађа, привредног и финансиског саветника др. Имра Барматија и техничког саветника Даниела Сагмајстера на разгледање чепелског пристаништа, како би се ова прилика искористила за заједничку измену мисли у вези са проширењем ујвидешког пристаништа.

Претставници нашег града примљени су са највећом срдачношћу.

Пристаниште обилује магацинима, разним уређењима, који сведоче да је ова установа један од најважнијих органа мађарског привредног и трговачког живота. Ако посматрамо географску карту Средње Европе и њену водену мрежу, можемо констатовати, да се будапештанско Народно и слободно пристаниште налази у изузетно повољном положају. Ово пристаниште, које је отворено 1928, састоји се из два дела: из народног и будапештанског слободног пристаништа.

Намена народног пристаништа је да обавља саобраћај робе у земљи, даље, да магационира робу која долази из иностранства као мађарска поруџбина, да ту робу магационира, прочишћава и класифицира. Најлепша и најзначајнија творевина народног пристаништа је житни силос огромних размера, који се састоји из најмодернијих уређаја. Овај силос може да прими у себе 470 товара жита, поред тога има и мања одељења са по 85 тона запремине. Магацини су разместени на 7 спратова.

Машински уређаји у овом силосу подесни су за усисавање, преливање, прегртање и проветравање жита.

Други базен пристаништа служи сврхама слободне луке, која има две задаће: обезбеђење прелазног саобраћаја и, као допуну томе, обављање погонског саобраћаја. Ова лука осигурала је, као прва, све оне повластице и могућности за међународну транзитну робу, које су до сада пружале само слободне поморске луке.

Ова слободна лука, која и у својим данашњим огромним размерама значи савршену творевину, налази се пред даљим развитком. Базен слободне луке је моментано дуг 780 метара, а ширина дна износи 100 метара. Како управа нарочито наглашава, укочавање светских фирми у многоме су олакшале државне власти својом свестраном потпором.

Велику пажњу заслужује и погон за израду животињских сировина, који би хитно требало и у Ујвидеку основати. У том погону на практичан начин се прерађују животињске кости, коже итд. Посебна занимљивост ових погона је погон за чишћење буради, који је јединствен у земљи. Ту се техничким путем бурад чисте, а стара бурад регенеришу. Са гледишта данашњег ратног економисања, заслужује пажњу и фабрика конзерви, где се производе конзерве гушчије џигерице и пилећег меса, као и конзерве за пилећу чорбу за момчад немачких подморница.

Трећи базен је петролеумски базен, дуг 370 метара, а широк 170 метара. Дуж базена налазе се четири магацина за уље и један магацин за рафинирање каменог уља. Најзад, четврти базен је индустриски базен, који се тек сада налази под изградњом. Искоришћавање овога доћи ће до изражаја тек после завршеног рата, када ће се овде инсталирати већа индустриска предузећа, одакле ће своју робу, уз искоришћавање повољних транспортних могућности, моћи да преносе непосредно преко најјевтинијег воденог пута, чак и на најудаљенија тржишта.

Поподне су почели преговори о изградњи ујвидешког пристаништа. Имајући у виду сва начела, у вези са изградњом овог пристаништа, показало се да је за ово пристаниште најподесније зимско пристаниште у Ујвидеку. Према теренским плановима, које је приказао технички саветник Даниел Сагмајстер, стручњаци пристаништа могли су да констатују, да ће непретичне, које се налазе у својини града, дуж зимског пристаништа, са мањим додацима, за догледно време моћи да осигурају потребну територију за изградњу будућег ујвидешког народног, а доцније и слободног пристаништа.

Управа пристаништа у Чепелу примиће се, у првом реду, изградње обалског зида, узимајући у обзир данашња ограничења у погледу материјала. Потребни магацини биће изграђени тако, да ће се зграде, које се налазе на обали, преиначити. Томе насупрот, град Ујвидек треба да преузме на себе изградњу путева, који воде према пристаништу и уређење простора поред обале, што ће град, наравно, радо прихватити, јер је трговински и економски развитак града органски везан са функцијом ове установе.

На питање градоначелника др. витеза Миклоша Нађа, у којој форми ће се ујвидешка станица пристаништа организовати, одговорио је заменик директора Шандор Шпонер, да је први задатак управе да изгради и организује народно пристаниште, али у исто време она ће се бавити и плановима о слободном пристаништу, пошто се већ сада воде преговори са западним и јужним европским земљама у погледу претоваривања робе у ујвидешком пристаништу.

Управа пристаништа изразила је своју жељу, да би са највећим задовољством примила овога пролећа делегацију трговаца града Ујвидека у пристаништу у Чепелу.

Када се градска управа опраштала са гостољубивом управом пристаништа, у очима свију блистао је пламен великих одлука и спремности за дела, која би се на јужном делу Мађарске изградио нов живот, нов просперитет и значајно трговачко и привредно пословање.

Земаљски Земљорадднички Кредитни Завод

Országos Földhitelintézet

Budapest, V., gr. Teleki Pál u. 7.

ФИЛИЈАЛЕ: *Коложвар, Еђетем улица бр. 1.*
Ујвидек, Хитлер Адолфа у. 24.

Даје хипотекарне зајмове, зајмове на менице и на инвестиције са осредњим роком. Бави се свима врстама банкарских послова, а преузима и парцелисање имања.

На основу наредбе број 8850/1941 М. Е., руку е имовином, која се налази на територији Јужног Краја

Привилеговане аграрне банке а. д. Београд

дужници из Мађарске могу код овог новчаног завода своја дуговања пуноправно, изравнити или, пак, у ратама отплаћивати само код Земаљског земљорадничког кредитног завода или код његове ујвидешке Ф И Л И Ј А Л Е

Ujvidéki Zománc és Vasipari KFT.

УЈВИДЕЧКО К. Д. ЗА ЕМАЈЛ И ГВОЗДЕНУ ИНДУСТРИЈУ

УЈВИДЕК

Почев од 16 фебруара 1942 год.

узело је под закуп

фабрички погон

БАЧКЕ ЛИВНИЦЕ ГВОЖЂА А. Д.

УЈВИДЕК

и овај жели да развије у правцу, како би могло да стоји на располагању са својим фабрикатима пољопривредној публици Јужног Краја

Данас

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Ненадовић м-р Владислав, Мусолини улица бр. 12 (телефон 23—95).

Ралетић-апотека, II Ракоци Ференц улица бр. 2 (телефон 21—00).

*

РАДИО

12 април 1942

БУДАПЕШТА. 8.00: Јутарња музика ● **12.15:** Пола часа за Левенте ● **12.55:** Концерт престоничког оркестра ● **14.00:** Уметничке арије са грамофонских плоча ● **15.45:** Хорски концерт ● **16.20:** Маршеви савезничких народа ● **17.20:** Мађарске народне песме уз пратњу циганске музике ● **18.20:** Пренос из кафане ● **19.20:** Концерт радио оркестра ● **22.15:** Мађарска народна музика и песме ● **23.25:** Верди: „Краљ мелодија".

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 17.53 (моторни Арпад) и 20.33 путнички.

За Сабадку: 4.38.

За Зомбор 4.06, 7.25 (брзи моторни преко Сабадке), 10.54, 13.50 (Сеплигет—Паланка), 17§26.

За Тител: 6.15, 14.02 и 20.20.

За Зенту—Сегед: 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште: 11.11 и 23.14.

Из Сабадке: 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из Зомбора: 7.32, 9.15 (само из Паланке—Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из Титела: 5.29, 15.30, 19.40.

Из Сегеда—Зенте: 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

Дунав: Будапешт 391 (+9), Пакш 300 (—2), Баја 446 (—9), Мохач 484 (—10), Бездан 524 (—9), Гомбош 586 (+10).

Драва: Барч 9,68 (+91).

Тиса: Вашарошнамењ 423 (+227), Токај 423 (+48), Тисафиред 409 (+19), Чонград 531 (+1), Сегед 581 (—), Тител (—5).

ПИЛЦ ЛАЈОШ
трговина семења
УЈВИДЕК
Орсагзасло тер 2
Има стално на стоваришту првокласно семење за пољопривреду, боштованство и цвећарство, набављено од Савеза мађарских пољопривредника и од најчувенијих немачких фирми. 224

Пап Ђерђ
стовариште вина, рума и творница ликера
УЈВИДЕК
Сечењи ул. 33. Тел, 39-38
препоручује
ЛИКЕРЕ
одличног квалитета као и остала алкохолна пића.
Препоручује најодличније
пиварске производе
Дрехер-Хагенмахер
и Прве Мађарске Пивоваре А. Д. Будапешт. 155

СПОРТ

Данас се настављају борбе за национално првенство

Данас се настављају борбе 7 кола пролећних утакмица за национално првенство 1941/42 године. Прогнозе за данашње утакмице веома је тешко давати, пошто су скоро сви фаворити изненађивали својим победама, као и поразима. Но, иако је засад немогуће одредити победиоце, ипак у пештанским круговима постоји веровање да ће Ујпешт победити УАК-а, као што у Ујвидеку верују да ће УАК победити или извући нерешен резултат са Ујпештом у Будапешти. Верује се такође да ће ВМФЦ одузети два бода од Шалготарјанаца. Остале прогнозе су углавном несигурне и немају своју реалну подлогу, пошто су сви остали клубови такође изненађивали својим наступима и својом формом у моментима када та изненађења није нико очекивао.

Становнике Јужног Краја, који су се вратили своме завичају, на дан прве годишњице ослобођења са патриотским одушевљењем поздрављамо и са мађарском гостољубивошћу очекује најстарије лековито купалиште

Управа Балатонфереда

Програм данашњих утакмица

У Шалготаријану играју СалБТЦ—ВМФЦ. Ову утакмицу судиће г. Палашти. У Ујвидеку СалБТЦ је прилично слабо играо, пошто се у оно време борио са многобројним тешкоћама, играчи нису били у форми и уиграност тима није била никаква. Данас је СалБТЦ у форми, но и поред свега тога тешко је поверовати да ће успети да се одупре навали ВМФЦ-а.

У Будапешти играју Електромош—Нађваради АЦ. Ову утакмицу судиће судија г. Егнер. Електромош одваја свега један бод од НАЦ-а, који има више добрих играча, али се налази у слабијој форми од Електромоша.

У Солноку се одиграва утакмица између Солнока и Колоквари АЦ. Ову утакмицу судиће г. Борош. Недавно је Солнок, кандидат за првака, претрпео тежак пораз од Маваг-а, док је КАЦ на своме терену такође претрпео пораз од Лампарта.

У Будапешти се одиграва утакмица између Ујпешта и ујвидечког УАК-а. Ову утакмицу судиће др. Томаш. Ујпешт је још увек променљив, док УАК располаже добрим и уиграним тимом. Ако би, међутим, Женгелер играо као последњи пут у репрезентацији, одбрана УАК-а била би стављена пред веома ефикасну и повезану навалу Ујпешта, при чему би се могло десити да и не донесе кући два бода које њени навијачи очекују са пуно нестрпљења.

У Будапешти се такође састају Лампарт—Сегед. Судија г. Харангозо. Сегед има шанса да освоји свега један бод обзиром на квалитет Лампарта

У Сегеду играју Сегед ВШЕ—Ференцварош. Судија Ј. Сигети. Сегед ВШЕ се за ову утакмицу веома савесно спремао, но и поред тога тешко је поверовати да ће успети да одузме бодове Ференцварошу.

У Кишпешту играју Кишпешт—Димаваг. Утакмицу ће судити судија г. Тихамери. За ову утакмицу изгледи Димавага су знатно умањени, пошто се противник Кишпешт налази у доброј форми.

У Будапешти играју такође и Гама—Мавак. Судија г. Кехалми. Ова утакмица неће бити лака за Гаму, пошто се Мавак још није одрекао бодова, али ако се ситуација посматра реално победа треба да припадне Гами.

— **Бесплатно посредовање рада.** Код м. кр. држ. Уреда за посредовање рада (Вак Бојан улица 2) зграда бивше Берзе рада), (телефон 26-94) могу добити запослење: Мушкарци: један мађарско-немачки кореспондент у месту, један технички чиновник, један ковач, једа елетромонтер, један лимар, један бакрорезац, један стругар гвожђа у провинцији, два глачаоца метала у месту, један ливац гвожђа у провинцији, један дипломирани ложач у месту, десет цигларских радника у месту, десет цигларских радника у провинцији, десет расносача цигала у провинцији, један стругар, један текстилни штампар у месту, један текстилни предцртач, два текстилна техничара, један ужар у месту и један дунђерин у провинцији. Домаћа послуга: Жене: једна девојка за све, једна за сваковрсно кување у месту, две девојке за сваковрсно кување у провинцији. — Намештења за шегрте у месту: један ковач, два столара, један берберин, један пекар, један молер, два бродарска дунђерина, један трговачки практикант (са три до четири средње школе). У провинцији: један ковач, два столара, један плетар корпи, један бојадисар штоплова, један берберин.

Уметничко штопање одела
МАРИЋ
406 штопује све врсте штофа и платна: прегорело, поцепано, расечено, од мољаца нагрижено, код превртања одела џепови, као и поправку старих одела.
Штоперај МАРИЋ
Левента ул. 6/III (преко од Лојда)

— **Траже посла следећи радници:** 19 из рударске струке, 3 гвоздена и метална индустрија, производња машина, алата, прибора: 37, индустрија камена, иловаче и стакла 38, индустрија дрвета и костију 3, индустрија коже и злата 19 мушкараца, једна жена. Текстилна индустрија: шест мушкараца и једна жена, индустрија папира, књиговезачки занат: 23 мушкарца, 4 жене. Хемиска индустрија: 11 мушкараца, индустрија за умножавање: 27 мушкараца. Угоститељска струка: 2 мушкарца, фабрички помоћници, други радници, надничари: 3 мушкарца, трговачки, магацински и саобраћајни чиновници: 190 мушкараца, 78 жене. Болничка, бањска и друга приватна намештења: 30 мушкараца, 16 жена. Слуга: 1. Домаћа послуга: осам. Од шегрта 120 девојчица траже посла.

Укрштене речи

Број 72

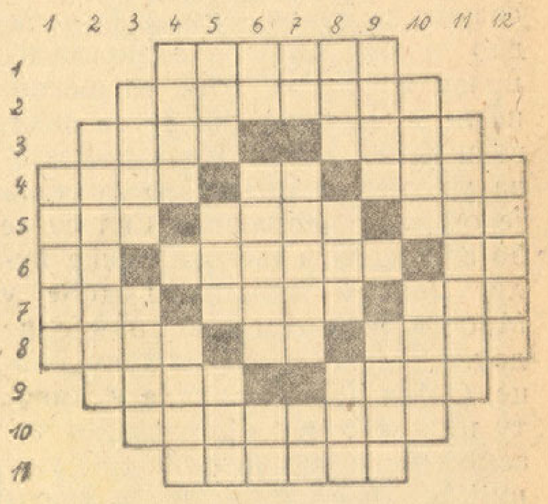

Водоравно: 1. засвођени ходник; 2. чувени астроном; 3. господар — мера за тежину (у падежу, обрнуто); 4. савез — тамо (мађарски) — бог; 5. свеза — рибар — отац (турски); 6. упитна речца — митолошки бог — ја (енглески); 7. ићи (француски) — новац (у жаргону, обрнуто) — новинска агенција; 8. поставка — лична заменица — кроје (неправилно); 9. један медикамент (у падежу) — трупка; 10. противречност; 11. Богородица.

Усправно: 1. Христов судија; 2. чувени физичар; 3. кокошка — писац басана; 4. покрајина у Италији (кроз два поља) — праотац; 5. гомила — отац (мађарски) — пљачка; 6. камен (мађарски) — метал — пакао; 7 површинска мера — израз у картама — долина; 8. краја дубине — гачин — боја гласа, 9. Вердијева опера — сугласник — река у Хрватској; 10. варошица у Бачкој — земљотрес; 11. филмски комичар; 12. немачки песник.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 71

Водоравно: 1. окулара; 2. апологета; 3. Омир — г — парф(ем); 4. омлет — сир — маори; 5. Пат — Отокара — Рас; 6. от — тма — а — Ана — ди; 7. Рама — би — уд — Клод; 8. еп — тла — х — Тан — ом; 9. тас — октопод — рио; 10. Анита — ода — рабра; 11. Тара — а — Тиса; 12. Колумбија; 13. Маришка.

Усправно: 1. оперета; 2. Матапан; 3. тло — м — Сит; 4. Ема — тат — кат; 5. опитом — Лоаром; 6. кор — табак — ала; 7. Лу — со — и — то — ур; 8. логика — имадох; 9. А(нз) Г(авриловић) — Ра — у — па — б, ш; 10. реп — радно — тик; 11. атаман — Адрија; 12. ара — акт — Аса; 13. фор — л — оба; 14. Радомир; 15. Исидора.

Велики избор ДЕЧЈИХ КОЛИЦА код **ТЕНТЕ** Ујвидек, I Ракопи Ференц 62 (Футошка ул.) Телефон 37-51
406

Поводом прве годишњице ослобођења са патриотским одушевљењем поздрављамо становнике, који су се вратили ЈУЖНОМ КРАЈУ
Фабрика сарног Сапуна
Хајдекер Пал А. Д.
КАПОШВАР

Насилник

Још у старо време када су Турци владали Балканским Полуострвом, живео је у Мостару један Турчин по имену Ацан. Био је то врло јак и пуст човек. Са сваким се тукао, сваког је нападао и без разлога задиркивао, прави насилник. Због те његове не лепе особине сви су га називали пусти Хасан. Цела покрајина у којој је он живео дрхтала је од овог насилника. Сви су се бојали њега и његове опаке ћуди. Једном приликом дође у Мостар неки трговац из једне друге далеке земље да купује овце. Он за Хасана никада у животу није био чуо. Као уредан човек отишао је да се обрије. Чаршијом се одједном заори гласна вика „Ја па ја". Сви трговци, цела чаршија, поплашена од Хасанове дреке, похиташе да затворе своје радње како им не бих направио неку неугодност. И берберин хтеде затворити радњу, али му странац није дао да то учини. Хасан љут на сву меру иде и виче непрестано: „Ја па ја, ја па ја!" Када је још видео отворену берберницу, он са истим узвиком, јурну унутра и већ насрну на јаднога берберина. Странац скочи и нађе се међуњима двојицом, са великом кубуром у руци, викнувши: „А ја!" Хасан када виде странца огромне величине, ужасно се поплаши, пребледи као крпа и промуца: „Ти па ја".

———oooOooo———

Боље с миром него с чиром

Брана мали ватра жива
Куцу увек задиркива,
Јадна куца љута, режи
По ваздан од њега бежи.
Нема куче мира станка
Од неваљалога Бранка.

Бадава га мајка псује
Брана савет ни да чује.
На пос'о се дао сав
Да му куца буде брав.
Хоће да је коље, шури
И у оџак да је тури,
Куца мисли: „Чекај море,
Покашћу ти ја злотворе".
За ручицу шчепа Брану
А он куче одмах ману.

———oooOooo———

Бр. 8

ЗАГОНЕТКА

С О у степи благодат,
С Б важно је баш за рат,
С Л име је наше расно,
С М за децу не баш часно.

Ж.

———oo|||oo———

Решење бр. 7

Јаје — Миша

Пролеће

Пролеће се буди, све буја и расте,
Већ су долетеле хитре птице ласте...

Већ се сунце смело пробија кроз гору,
А петли нам песмом објављују зору...

Нестало је зиме, нестало је мрака!
Сад су опет дани пуни светла зрака.

Како је Душко разумео народну пословицу

Често је пута Душко слушао од својих старијих: чувај беле паре за црне дане и никада то није могао потпуно да разуме и схвати. Мислио је он какве су то беле паре и какви су то црни дани. Зашто су паре беле, а нису разнобојне ,као што је новац уствари. Какав може то бити црни дан када је само ноћ црна. О томе је мали Душко често мислио и премишљао. Савете својих родитеља да штеди новац и не купује непотрбне ситнице, увек је слушао. Имао је једну касу, крушку од порцулана. Већ је скоро била пуна филера. Знао је Душко да је то његов новац и да га може употребити како хоће, али је ипак био штедиша. Сваки филер, који би добио од рођака, спуштао је кроз отвор у своју крушку. Није он био као друга љубопитљива деца па да сваки час клином или каквим дротићем вади новац из касе. То он није радио. А и зашто да то чини, када му новац није био потребан.

У школи је био добар ђак и учитељ га је врло волео. Једном приликом, пред неку велику школску свечаност, добио је од свога учитеља један декламатор да из њега научи неку песмицу за рецитовање, па ће му после књигу вратити. Веома се Душко томе обрадовао. Разгледао је и остале декламације. Док су се друга деца играла на одмору, он је стојао у једном углу дворишта са декламатором у руци. Било је баш некако после велике кише и у дворишту је било много блата. Остали дечаци играли су се виђе. У једном тренутку један од другова налетео је на Душка и овоме је књига полетела из руку управо у блато. Душко је био сав очајан. Књига се била тако упрљала да се у њој ни слово више није могло прочитати. Није знао шта да почне. Требало је научити рецитацију, требало је књигу вратити господину учитељу, а како ће то сада учинити са овако испрљаном књигом. Није хтео да друга пријави, јер је знао да он није нимало крив, да није хотимично налетео на њега, него да се то случајно догодило. Када је отишао кући, био је врло невесео и утучен. Мати је приметила на његовом лицу да му се нешто непријатно морало догодити. Он је мајци одмах све испричао и она му је дозволила да из касе извади свој уштеђени новац и купи у књижори исту такву књигу. Душко је сав срећан отрчао и купио књигу, научио рецитацију и после отишао да преда књигу учитељу. Господин га је запитао, какав је то сад нов декламатор, када његов није био нов. Душко је објаснио како се то догодило. Његовоме учитељу се Душково понашање много свидело и поклонио му је тај декламатор. Сада је тек Душко разумео онај савет: „Чувај беле паре за црне дане".

Детелина са четири листа

Веома је тешко понекад наћи детелину са четири листа. Она се нарочито тешко нађе када се тражи. У народу, међутим, постоји веровање да таква детелина доноси срећу. Некада се чак говорило да таква детелина одузима моћ и самим чаробњацима.

Тако је једнога дана дошао са својим шатором један чаробњак у Дублин, где је великој окупљеној маси света показивао своје вештине. Најбоља му је ствар била са кокошком и са дрветом. Пред зачуђеном масом света он је упрегао кокошку за једно велико дрво, које би једва могао коњ са места да покрене. Кокош је, међутим, без икаквих потешкоћа вукла за собом то велико дрво, а људи су вадили новчанике и богато награђивали уметника дивећи се снази његове ванредне кокошке. Тада је наишла једна сељанка, која се враћала са рада из поља, а која је на ремену носила сноп свеже накошене траве и детелине. Када је видела људе који награђују вештака и када је дознала о чему се ради, она је узвикнула окупљеној маси:

— Шта се чудите толико? Та кокош не вуче дрво, већ једну најобичнију сламку.

Уствари, тако је и било. Свет је био хипнотисан и уместо сламке видео је огромно дрво. Једино сељанка, која је у снопу траве имала и једну детелину са четири листа, видела је стварност, тј. сламку уместо дрвета. Мађионичар, када је видео о чему се ради, рече сељанки:

— Ево ти дукат. Подај ту траву мојим коњима.

Сељанка је примила дукат и чим је ставила траву пред коње она је и узвикнула:

— Чудно! Сасвим чудно! Како велико дрво вуче та кокош!... — Она није имала више детелину са четири листа, која одузима чаробњаку моћ „чарања". После тога и она је постала жртвом чаробњачких шала.

———□———

Анегдоте

ПЕТАР ВЕЛИКИ И ДОСАДНИ МОЛИТЕЉ

Руском цару Петру Великом, неки човек је стално досађивао разним молбама. Овај је био толико досадан да се цар већ унапред мрштио кад га види.

Једном приликом када је владар и иначе био јако нерасположен, изненада му приступи досадни човек, молећи и опет за нешто. Цар га није чак погледом удостојио, него му нагло окрете леђа. Молитељ се није дао збунити већ рече:

— Сада сам се уверио да ми је Ваше Величанство пријатељ!

— По чему то, запита изненађени владар.

— Па Ваше Величанство никада непријатељу не би окренуло леђа!

НОЈ И ДРУГЕ ПТИЦЕ

— ПО БАСНИ —

Летеле по шуми птице разног соја,
А стазицом ево поноситог ноја:
„И ја ћу да летим — ној им рече — знајте
Полетећу одмах — ево погледајте!"

Спремао се ноје, намештао дуго,
Раширио крило и једно и друго,
Затрч'о се, најзад, к'о да с' игра „виђе"
Ал' — са шумске стазе подиг'о се није...

Опустио ноје гломазна пераја,
Бес и срџбу сад је осетио јаку,
А птичица малих заори се граја —
Смејале се ноју — високо у зраку...

Браца Жарко

Допуните што треба!

Премалеће, децо, дошло нам је, ето
А после пролећа доћи ће нам . . . .

Кад наступи жега, вама, децо, годи
Да у свежој, хладној, купате се . . . .

Али притом пази и упамти ђаче:
Ко је знојав, нека у воду не . . . . .

Јер од тога лако грозницу ће стећи
И мораће болан у постељу . . . .

Што изрека каже, туби, дете драго:
„У животу здравље највеће је . . . .

БРАЦА ЖАРКО

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Промашени састанак

Клод Жевел

Наслоњен на камену ограду око улаза у метро Жак Отен је чекао Симону Ларисо. Било је то једне пролећне суботе поподне, кад на тргу око Триумфалног лука ничу љубавници на све стране, као цвеће у врту.

Жак је изгледао спокојан и насмејан као сви његови другови кад знају да ће им стрпљење брзо бити награђено. Шеткајући се тамо амо погледао је низ степенице одакле ће се појавити шешир, лице и тело оне коју очекује. Да би се заварао и забавио, јер тачност није била врлина госпођице Ларисо, Жак се трудио да замисли кога очекују личности које су стојале близу њега. Али, стварност је стално демантовала његова предвиђања. Мало помало, усамљени, који су чекали, постајали су парови, окретали се на лево круг и ишчезавали, шапућући нежне речи.

Кад се уморио од стојања, Отен је почео да се окреће око стуба за који га је чекање привезивало као уже. Хтео је да убеди себе да то присилно стојање није непријатно, али уколико су минути пролазили осећао је да га обузима љутина, да му огорчење силази до врхова прстију који се због тога стежу и до зуба који су почињали да шкрипе. Симона је претеривала. Спремао се да извади сат и погледа, заборављајући на свако достојанство, кад је са друге стране степеница приметио младу жену која је гледала у њега. Предомислио се зато и из џепа извадио марамицу, додирнуо њоме ноздрве и, трудећи се да се насмеши, заузео је поново немаран став.

Руком на којој је имала рукавицу млада жена ударала је у ограду. Свакако и она је очекивала и Жаку се учинило да му је њена слика већ одавно пред очима, још откако је и он сам отпочео чекање. Али, да ли је било вероватно да једна жена толико чека? Она га је гледала, он је у то био сигуран. Да није ту стојала из других разлога?

Била је елегантна. Добро скројени костим стезао јој је витко тело. Низ шешир јој је висио занимљив украс. Букет љубичица красио је груди као одликовање. Призор је био пријатан и могао му је помоћи да буде стрпљивији. Жак му је посветио један осмех. Дама је окренула главу.

Време, које су прекидали изненадни наилазци гомиле из метроа, изгледало је као да успорава ход. Жак је упорно понављао себи шта му је Симона била рекла заказујући састанак: „На улазу ако је лепо време; крај благајне, ако пада киша". Није се варао. Сијало је сунце од кога су људи морали раскопчати капуте. Бес Жака Отена био је све већи и он је све теже могао да га прикрива. Присуство лепе незнанке, која је као и он чекала, у почетку га је забављало, а затим је почело још више да га љути. Непријатно му је било да пред њом изгледа смешан, ма да је и она била исто толико смешна као и он.

Да би му савест била чиста, Жак је сишао до благајне. Као што је и очекивао, није тамо затекао Симону Ларисо. Вратио се на светлост дана која је била блага и пријатна. Млада жена у костиму била је ишчезла. Он је осетио као неко олакшање.

Срџба је једино осећање које нас целог обузима. Сад је могао сав да јој се да и зато није осећао ни забринутост ни неизвесност. Његови нервозни кораци, стегнуте песнице у џеповима, подигнута рамена, забачена глава, усне које су шапутале неразговетне речи, све је то одавало расположење које га је свега обузимало док је силазио авнијом. Пошао је том авнијом инстинктивно, не размишљајући, јер га је водила до поште, где је могао да исвали своје нерасположење.

Симона је заиста претеривала. Ето шта значи бити сувише добар, сувише попустљив, шта значи помирити се са њеним тешким нетактичностима! Задоцнила је више од пола сата. Гледао је у свој часовник, у сатове на радњама и јавним зградама, сви су изрицали исту пресуду. Скоро је трчао да што пре напише Симони писамце и да јој без устручавања каже како неће више да табана због ње.

Улетео је у пошту као ветар, не обазирући се на прекоре дебеле даме која је вукла пса за собом и која је из његове журбе извукла читав низ примедби о неваспитању данашње омладине. Пошто је купио карту, полетео је столу где је мислио да по њој изређа осветничке реченице. Да би дохватио перо, морао је гурнути мало једну личност, која је већ писала. Извинио се. Личност је подигла главу и разбеснела се.

— Ах, молим вас, нећете ме ваљда прогонити и овамо.

То је била незнанка са улаза у метро. Продужила је:

— Оно малопре није вам било довољно! Мислите ли ви да нисам приметила ваше држање и да немам друга посла него да водим рачуна о вашим замлаћивањима?

У наступу речитости није ни водила рачуна о противуречностима. Жак Отен се прво збунио, али је на крају одговорио довољно грубо да би одмах изгледао искрен.

— А шта тек ја да кажем? Зар сам ја и обраћао пажњу на вас? Мислите ли ви да човеку који је морао узалуд да чека пола сата пада на памет да трчи за женом. — Ставио је своју карту на сто и обоје су у исти мах погледали у своје две плавкасте карте на црвенкастој упијајућој хартији, како стоје једна према другој, као њих двоје малопре на улазу у метро. И насмејали су се.

— Хоћете њој да пишете? — питала је млада жена.

— А ви? — додао је Жак, доказавши тако да и питање може бити потврда.

Погледали су се и насмешили. Осмех, међутим, много више каже него смех. Овај сад био им је довољан да обоје, као по команди, дохвате плавкасте карте и стрпају их, он у џеп, а она у торбицу. Изашли су једно крај другога из поштанске зграде.

Има људи који се разумеју у пола речи. Они су се разумели и без речи. Писати, јадиковати, протити, недовољна је освета. На домаћу им је било нешто много боље. Чим су изишли, ухватили су се под руке.

Прошло је неколико сати. Жак за то време није мислио на Симону, ни млада жена на онога кога је чекала. Опружени једно крај другога уживали су, сећајући се на задовољство које је било зачињено осветом. Жак је наједанпут скочио и сео на кревет сав у нереду.

— Шта ти је?

— Наједанпут сам се сетио. Били смо променили уобичајено место састанка. Требало је да се сачекамо на капији Мајо.

— Шта кажеш?

— Да, мој је састанак био на капији Мајо.

— Ах, мили мој, то је страшно и мене си потсетио.

— На шта?

— Па требало је и ја тамо да чекам.

ПРИРОДНА СТВАР...

Поверилац: Већ сам изгубио стрпљење. Увек кад дођем по новац, или нисте код куће, или сте код куће а немате новаца.

Дужник: Сасвим природно. Кад имам новаца, шта ћу код куће?

Шпијунска борба између две крајности: Истока и Запада

Пише В. Спасић (64)

Ни не сачекавши крај говора свога господара, брзоноги мали Перзијанац је већ отрчао према дворишту. Вештином акробате он је покупио отпатке од хартије. Његове оштре очи одмах су уочиле комадиће хартије на земљи у дворишту. Док их је купио он је стално скакутао овамо онамо као да се играо. И већ после неколико минута вратио се у кабину. Трговац је нестрпљиво примио комадиће поцепаног писамца.

— Јеси ли сигуран Мирза да те онај тип који је предао ту поруку отменој леди, није приметио.

— Не, сер, он је већ раније отишао у сарај. Ено кроз она врата се изгубио — показао је Мирза на једна врата у дубини дворишта.

— У реду је, а сада пази на та врата стално, драги мој Мирза.

Дете се изгубило опет у дубини кабине и иза ћилимова је провиривало. И сам трговац се повукао мало дубље у просторију. Легао је потрбушке на један свилени ћилим и чинио огромне напоре да састави поцепане делиће цедуље. Његови танки прсти су са невероватном вештином слагали комадиће један код другог, али све је било узалуд. Неколико парчади је ипак недостајало. Сигурно их је неко ногама згазио и тако их ни Мирзине оштре очи нису могле да примете. На тај начин текст исписан на слепљеној цедуљи имао је извесне празнине. Могло се прочитати само оволико:

„... У шеснаест ч... лево... јужно крило... рата".

Кад је то прочитао у очима трговчевим појавио се живахан блесак. Изгледа да је био потпуно задовољан постигнутим резултатом пошто је почео одмах да певуши неку народну мелодију. Комадиће хартије је уништио.

У томе се иза ћилимова опет појавио Мирза.

— Отишао је, сер!

— Јеси ли га видео?

— Јесам. Ено га тамо. Упутио се према сарају Авганистан.

И заиста преко дворишта је прелазио у том тренутку гонилац мавги у ритама.

— А сада, чуј ме добро, синко мој. Пођи сада у ону собу и добро разгледај тамо, али припази да те неко не примети. Ако би се ипак десило да те неко ослови, ти му реци да си слуга Мехмеда Ел Вердизда и тражиш свога господара.

— Разумем сер, — рекао је Мирза и хитро као гуштер пројурио је према крајњој соби јужног крила сараја.

Дрвена врата на тој соби била су само притворена, на њима се није налазила ни брава ни квака. У овом крају оваке мере предострожности нису уобичајене. Мирза је гурнуо врата и храбро крочио у собу рекавши учтиво се клањајући:

— Ла Илах, Алах, мој господар је Мехмед Ел Вердизда. Нико није одговорио. Соба је била празна. На њеној средини црвенио се авганистански ћилим великих размера, а дуж зидова повлачили су се широки и угодни отомани оријенталског стила. Ови отомани били су покривени са ажурираним караманским покривачима. Мирза је био задовољан овом својом инспекцијом. Одмах је одјурио натраг своме госи и све му испричао.

Трговац се слатко насмејао кад је саслушао дечаково причање и рекао:

— А сада ћеш драги синко мој постати прави факир! Погледај шта сам припремио док си ти тамо њушкао по оној соби.

Извукао је пљоснати сандук из стражњег дела кабине. На странама сандука били су усечени велики отвори.

(Наставиће се)

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 30% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа. I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иборчић, Бардоши Ласло у. 2.

ЗА СВАКУ ПРИЛИКУ најповољније ће те се снабдети сваковрсним алкохолним пићем код Нађ Ференца у бившем Комљеновићевом подруму. Хитлер А. ул. 7. Тел. бр. 38—39. 483

ПРОДАЈЕМ Хоферову вршаћу гарнитуру са целим прибором из 1941 год. фабрички самовоз; исто продајем једну нову стабилну локомобилу Хофер од 35—40 к. с. из 1916 год. и један крупач Грено са мотором од 6 к. с. Радојчин Тома, Бачтоварош. 560

КРОЈАЧИ! КРОЈАЧИЦЕ! Купујте кројачке ситнице по ниским ценама у трговини кројачког прибора Перић Милетко, Ујвидек, Андраши 14. 561

ПЛАЦ СА КУЋОМ на лепом месту Београда заменио бих за некретнину у Мађарској или продао за Пенге. Ближа обавештења: Iroda „Bizalom". Зомбор, Баша ул. 3. 562

НА ПРОДАЈУ генератори на дрво мањи и већи. Упитати: Милутиновић Сава, Каћ. 563

НА ПРОДАЈУ више тракторских плугова и шпедитерских кола. Упитати: Јовица Мудрински, Сентамаш. 565

ИЗДАЈЕМ један и по јутра оранице на Ратном острву. Упитати: Микшиц, Гроф Ђано ул. 4. 566

КУПУЈЕМ персијске тепихе уз највишу цену. Упитати: Вербеци Иштван 6/I спрат (бивша Стражиловска). 567

ТРАЖИМ шегрта са целом опскрбом за пекарски занат. Упитати: Др. Бардоши ул. 20. 568

СТОЛАРСКЕ фурнир-блокове купујем хитно. Адреса у Администрацији. 569

КУПИО БИХ кућу или земљу уз плаћање у Банату или Србији са дозволом надлежних власти. Интересенти нека се јаве Администрацији под шифром „Банат". 570

ТРАЖИМО у најам један радио грамофон. Италијански културни институт, Ујвидек, Кезигазгаташи палота I 29. 571

ПОТРЕБНИ су нам ткачи за „Карт" машину. Механичка творница свиленe робе Милан Николић, II Ракоци Ференц 129. 572

ПРОДАЈЕ СЕ јевтино 7 кошница „Магори" са пчелама. Радивој Официровић, Ада. 574

ГРАВЕРИ се примају. Арањ Јанош ул. 4. 575

ТРАЖИ СЕ за одмах ожењен виницир за обрађивање винограда и воћњака. Молтер Јанош, Ујвербас. 576

КЛАВИР — кратак, црн, три педала, скоро потпуно нов, на продају. Упитати: Буза тер 3. 580

ДУНАВОМ И ПРИТОКАМА транспортујемо дереглијама најкулантније сваковрсну робу. Примамо сеобе покућанства за Србију са Банатом и Хрватску. **ЛИЛЕР и КРУШЕДОЛАЦ**, Ујвидек, (Ференцов канал) Лазар ул. бр. 2. 548

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 11 (Рибљи трг). 17

КУПОВИНУ И ПРОДАЈУ КУЋА посредује Кап Ласло, Ујвидек, Мусолини 3/I—1. 487

РУЧНИ РАД. Просвлачење дугмади, ендловање, апликације, прецрт и монограме прави: Бин Дежене, Ујвидек, Пошта ул. 11. 502

МАЂАРСКЕ ЗАСТАВЕ са круном или без круне могу се добити у највећем избору: Варга Јожеф, II Ракоци Ференц 35 у дворишту. 501

ПОТРЕБУЈЕМ из боље куће једног ваљаног дечка за **молерско-фарбарски** занат. Јавити на адресу: Лазар Кобиљски, Бачфелдвар, Мусолини ут бр. 89. 534

КОНФЕКЦИОНАРИ! Дугмад, бакелит и друга у великом избору можете најјефтиније добити у трговини кројачког прибора **Перић Миленко, Ујвидек**, Андраши ул. 14. 539

ПРОДАЈЕМ ПЛАЦ у Пастор ул. 3, уз повољну цену. Понуде на Администрацију. 540

Препоручујем своје прво класне прутиће младице са кореном типа „Колре-Баландер" по цени од 10 филера по комаду. Најбоље зелене 2-3 годишње каламљене младице 36 филера, а младице свију врста воћа по 0.80 до 1· пенга. 577
Никола Цветковић. Рутен улица 3, код Руског гробља

Освежавајућа безазлимунада прворазредни сладолед и разна **печива** добићете у посластичарници **„Ковин"** влас. МОЈСОВИЋ П. Хорти Миклош шугар ут 1. и II. Ракоци Ференц улица 74.

ЗОРА
ПУДЕР
Одлично се држи на лицу и при топлоти и хладноћи не спада са лица, даје кадифени мат тен!
Парфимерија „ЗОРА."
Ујвидек, Мусолини Б. пут 29
ТЕЛЕФОН: 34—17 18

У сопственом интересу ваше наочаре набављајте само код дипломираног оптичара
А. КАЗИНЦИ
Ујвидек Хитлер А. ул. 16
389 Тел. 30-30

Уметнички фото-завод
„АРНОЛД"
543 Уметнички снимци, уљени портрети, увеличавања, фотографски цртежи.
Фотографије за легитимације и аматерски снимци у специјалној изради
Хорти Миклош шугар ут 1!.

Ујвидечка капетанија м. кр. полиције

Број: 153/33-1942.

Мађарски кр. Министар војске је својом наредбом број 134.800/1942. наредио да се ниже наведени прописи строго одржавају:

Сваковрсни аутомобили за време ваздушног приправног стања у земљи, као и за време одређених ваздушних вежби и вежби за ваздушну одбрану могу саобраћати по јавним путевима само у оном случају ако располажу са справом за смањивање светлости, ламби на њиховим колима. Уређај за смањивање светлости дању, односно при наилажењу сумрака, па све до изласка сунца, може се држати у ормићу кола, који се може закључати. Међутим, од сумрака до изласка сунца, аутомобил не може кренути, односно његове лампе се не могу запалити, док на њима није смештен уређај за смањивање светлости по пропису. На позив контролних органа управљач аута дужан је да покаже уређај за смањивање светлости.

Ко за време ваздушне приправности или вежба управља аутом у јавном саобраћају, који не располаже уређајем за смањење светлости, у времену кад се ауто налази у покрету или су лампе упаљене, врши преступ и биће кажњен затвором или новчаном казном.

Ујвидек, 31 марта 1942.

Управник капетаније:
Зомбори с. р.
547 м. кр. полициски надсаветник.

Фабричко складиште за SKF
кугличне лежаје као и кућице за исте налази се код заступника за Делвидек у Ујвидеку код фирме:
Алберт Кремпаски
Ујвидек
II Ракоци Ференц ул. 78
Телефон: 31-81 3

Градоначелник сл. кр. града Ујвидека
Бр. 9163/1942.

КОНКУРС

М. кр. г. Хонведски министар под бр. 141.640/1941-14 расписао је конкурс за стипендије за „Ратни фонд супруге Фукса Леа рођ. Фајер Роже", као завештање предузећа која се налазе под управом Фукса Леа. Овај стечај расписује се за лица оба пола која нису напунила 20 година живота у првом реду за ратну сирочад, као и за ратне удовице које нису прешле 30 година живота, а које су слабог имовног стања и желе да уче у нижим, средњим или вишим баштованским, пољопривредним, пчеларским, винарским и виноградарским школама у првом реду, а у другом реду у занатским и трговачким стручним школама.

Уколико је молилац ратно сироче или потсвојче, удова, намештеника који је био запослен у „Мађарској индустрији кудеље, лана и јуте Д.Д., он ће под једнаким условима имати пред осталим кандидатима предност, уколико жели да се стручно изобрази у текстилној струци.

Предвиђено је да ће у 1942 години за школарину, односно стипендију бити на расположењу 2.700 пенга. Ову помоћ за учење, односно стипендије на основу мишљења одбора задужбине издаје министар Хонведа. Помоћ за учење је једнократна новчана помоћ, док је стипендија стална помоћ која се даје до завршетка школовања. Молбе подносе се код надлежних среских начелника, а у градовима код градоначелника. За малолетне молбу имају поднети њихови старатоци. **Крајњи рок за подношење молби је 15 јули 1942.** Касније приспеле молбе неће се узети у обзир.

Уз молбу имају се приложити документа која потврђују да је молилац ратно сироче, усвојеник или ратна удовица, школске сведоџбе и уверења о имовном стању молиоца, нарочито у том погледу да ли он већ ужива какву стипендију.

Ујвидек, 19 марта 1942.

Д-р витез Хорват Казмер,
482 **зам градоначелника**

Зубна ординација
дипл. зубар са академ. Е. Д. ф. у Паризу
Дент. Келемен Антон
Израђује вештачке вилице са и без непца које не губе осетљивост укуса. Круне и мостове из 22-кар злата и платинског белог метала. Неприметне порцуланске навлаке. Безболно вађење и лечење свих болести зуба. СВЕ СА ГАРАНЦИЈОМ. — Примање од 9-12 и од 2-6
Ујвидек, Пумер Шандор ул. 8-I и Кошут Л. ул. 13-I
135

Све познате »БИЉАНА« препарате, који су спремљени од савршеног материјала, као:
Хормон, Витамин, Амарилис,
КРЕМОВИ који хране кожу и уклањају боре — дневни од краставаца, бадемовог млека — масни против пега — и суви крем и пудер савршеног квалитета у најлепшим нијансама добијате у
„Биљана" козметичком заводу
Ујвидек. Андраши улица 2 I.
Преглед лица и козметички савети бесплатни.
Могу се добити Биљана препарати и код апотеке РАЛЕТИЋ (до Аполо биоскопа). 8

ПАЖЊА! ПАЖЊА!
Овим извештавам своје досадашње муштерије да сам своју радњу за писаће стројеве преселио из II Ракоци Ф 63 у Поштанску улицу број
13
Очекујем и молим као и досада и даље посете својих муштерија
Биро Стеван, Ујвидек
Пошта у 13 373 Телефон 28-82

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.